AMERIKOS LIETUVIS

THE LITHUANIAN AMERICAN

No. 39-tas | Telefonas Dial 5-1094 | WORCESTER, MASS., 30-tą RUGSĖJO (SEPT.) 1933 M. | Kaina 5 Centai | VOL. XVIII

PAKVIETIMAS

Kadangi Amerikos Lietuvio pirmas piknikas iš priežasties lietaus buvo sugadytas, tai yra rengiamas antras, kuris įvyks sekmadieny, spalio (October) 1-mą, 1933 m. Piknikas rengiamas Amerikos Lietuvio palaikymui. Todel visi jo skaitytojai, rėmėjai ir bendradarbiai yra kviečiame dalyvaut, kad padarius jį pasekmingu. (Plačiau apie "A. L." pikniką žiurėk ant 7-to puslapio).

Taipgi norėtumem prisimint gerb. s a v o skaiytojams, kad jau laiko iki Amerikos Lietuvio pikniko dienos mažai teliko, todel prašytumėm visų savo skaitytotų, kurie dar turi neišparduotų išlaimėjimo tikietukų, tuojau sugrąžint mums jų galus su laimėtojų adresais, kad galėtumėm juos į laiką prirengt del išlaimėjimo dienos. Adresuokite sekančiai: Amerikos Lietuvis, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

Kauno Žydai Boikotuoja Vokiečių Gimnaziją

Jau apie dešimts metų, kaip Kauno įsteigta gimnaz ja su dėstomąja vokiečių kalba. Šios gimnazijos mokytojais b u v o daugumoj vietos vokiečiai arba vokietijos piliečiai.

Iki šių metų gimnazijai sekėsi neblogiausiai. Ją lankė arti šeši šimtai mokinių, kurie mokėdavo po 800 litų įstojamojo mokesnio ir po 400 litų kasmet už mokslą. Daugumą gimnazijos auklėtinių sudarė žydų tautybės mokiniai, nes žydai iš senų laikų visuomet reikšdavo simpatijos vokiečiams ir vokiečių kalbai bei kulturai.

Bet štai, šių metų pavasarį Lietuvos žydų simpatijos vokiečiams staiga išnyko. Hitleriui paėmus Vokietijoj valdžią ir pradėjus visokiais budais žydus persekioti, ir Lietuvos žydai subruzdo. Žydai prekybininkai jau buvo net bepradedą skelbti vok ečių prekėms boikotą. Bet iš to boikoto nieko neišėjo, nes žydai Lietuvoje yra tik pirkliai, o vartotojai yra lietuviai, kuriems pr sidėti prie boikoto, žinoma, nėra jokio pagrindo. Žydų persekiojimas yra grynai vidujinis Vokietijos dalykas ir lietuviams nėra reikalo į tai kištis.

Užtat tose srityse, kurios lietė grynai žydų reikalus, jie savo nusistatymą pravedė. Pirmoj eilėj čia tenka suminėti vokiečių gimnaziją. Visi žydai mokiniai, kurių buvo daugiau, kaip 300, gimnaziją apleido; nė vieno žydo Kauno vokiečių gimnazijoj nepasiliko. Šituo gimnazijai buvo suduotas labai skaudus smugis, nes iš žydų jie turėjo stambiausią pajamų dalį. Dabar teks paraleles klases gimnazijoj panaikinti, bet ir tai gimnazijos finansinė buklė tiek pasunkėjusi kad be pašalpų ji neapsieisianti. Kalbama, kad gimnazija gausianti paramos iš Vokietijos.

Daug žydų apleido taip pat ir Klaipėdos vokiečių gimnaziją.

Dabar žydams kilo klausimas, kur padėti paimtus iš vokiečių gimnazijos mokinius. Buvo kilęs sumanymas įsteigti žydų gimnaziją su lietuvių dėstomąja kalba ir joje sutalpinti tu s mokinius. Bet tuo tarpu iš šio sumanymo nieko neišėjo. Jis galės buti įgyvendintas tik kiek vėliau. Nuo šių mokslo metų pradžios vokiečių gimnazijos mokiniai žydai išskirstyti po kitas žydų ir lietuvių gimnazijas.

GVARANTUOTA VISIEMS KENČIANTIEMS NUO

Skausmų Pilve

Geso — Rugėties

Nesuvirškinimo, Etc.

Sunkiausios ligos yra lengva išgydyt del PEPSINIC SELTZER arba gražinam pinigus. Butinai nusipirkit bonką šiandien nuo Jusų Vaistininko arba rašykite: —

PEPSINIC SELTZER CO.
Worcester, Mass.

Atminkite Garantiją

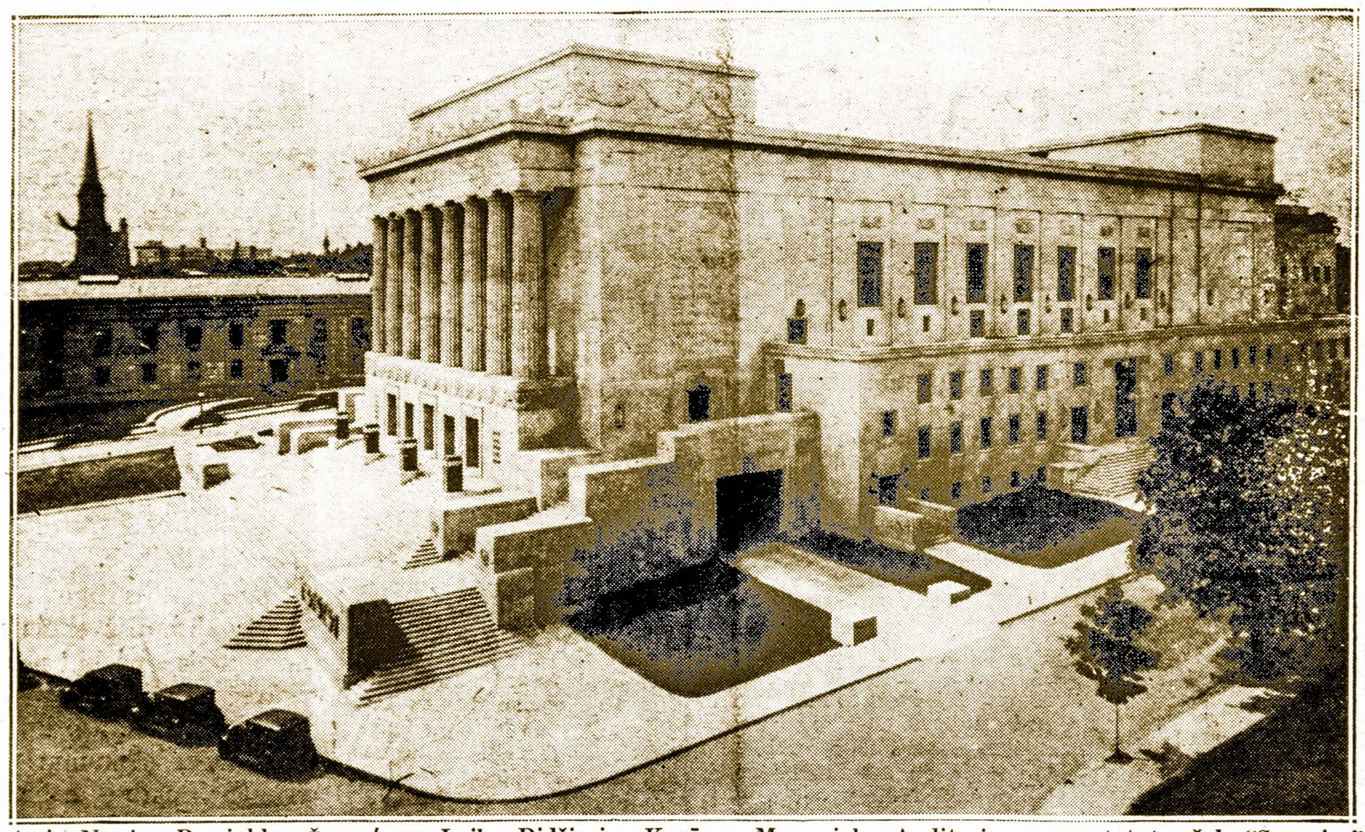

Worcesterio Naujas Paminklas Žuvusiems Laike Didžiosios Karės — Memorialas Auditoriumas; pastatytas šale "Superior" teismo, kuris, matytis kairėje pusėje prie Main g-vės. Nuo rugsėjo 26-tos iki 30 dienos įvyksta iškilmingas auditoriumo atidarymas.

Lietuvių Aviacijos Diena Chicagoje pavyko

Rugsėjo 24 dieną, į rengiamą Lietuvių Aviacijos Dienos parengimą Lansing — Ford Aerodrome, suuvažiavo 15,000 lietuvių pamatyt Juozą Janušauską, kuris yra skiriamas užbaigt Dariaus — Girėno Transatlantikos pradėtus žygius sekantį pavasarį. Apart Juozo Janušausko dalyvavo daug kitų lietuvių ir nelietuvių lakunų, kurie darė visokius skraidimo manievrus.

Aviacijos Dienoje buvo atsilankęs asmuo, tampriai surištas su kap. S. Dariaus ir lak. S. Girėno skridimu į Lietuvą. Tai buvo mechanikas Viktoras Jesulaitis iš Wilkes Barre, kuris paruošė "LITUANICĄ" kelionei. Jis taipgi darbavosi prie Wiley Post'o ir J. Mattern aeroplanų, pirm jiems išskrendant į kelionę.

Dienoje taipgi buvo pp. A. Kalvaičiai, Lietuvos konsulas Chicagoje su žmona, p-lė Gaižaitė, pp. X. Strumskiai iš New Yorko, pp. Čarnos iš Binghamton, N. Y. ir daugelis kitų žymių asmenų.

P-nia Augustina Degutienė, žuvusio kapt. S. Dariaus motina, atsilankiusi į Lietuvių Aviacijos Dieną, prašoma, trumpai su ašaromis į susirinkusius prabilo: —

"Tikiu, kad naujo lakuno Janušausko kelionė bus pasekmingesnė, negu mano sunaus".

Pasiskelbė Diktatorium

Havana, Kuba, rugs. 27. — Kubos kariuomenės vadas seržantas pulkininkas Batista pasiskelbė salos diktatorium.

Jis paskelbė kad, neleis prezidentui Martinui atsistatydinti ir atmetė visus tarpininkų pasiulymus. Nežinoma, kaip ilgai tvers jo diktatura. Tačiau yra baimės, kad komunistai neįvestų sovietų tvarkos.

Rusų-Japonų Santykiai Įra

Harbinas. — Tokijoje einančios tarpe Japonijos, Mančukuo ir Sovietų Rusijos derybos del pardavimo Tolimų Rytų gelžkelio, labai paaštrėjo ir veik eina prie nutrukimo. Maskva pasiuntė protestą Japonijai ir sykiu Mandžiurijos vyriausybėm už persekiojimą Sovietų Rusijos gelžkelio valdininkų. Padėtis labai įtempta, kuri veda prie grieštų susikirtimų, o gal prie karo.

Japonijos kariuomenė pradeda veikt prieš Šiaurinės Kinijos nereguliarią kariuomenę, vadovaujamą gen. Fino. Sakoma, kad tokiems Japonijos manievrams Nankingo valdžia pilnai pritaria. Sakoma, kad bile kokios spalvos "metežinkai" bus japonų kariuomenės vejami laukan iš demilitarizuotos Kinijos teritorijos.

Rytinėj Europoj Niekas Netiki į Nusiginklavimą

Buvęs Prancuzų Min. Prezidentas Herriot seredoj iš savo rytų Europos kelionės sugrįžo į Paryžių. Pasikalbėjime su laikraščio "Matin" atstovu, Herriotas pareiškė, kad apsilankydamas Bulgarijoje, Turkijoje, Rusijoje ir kai kuriose kitose Rytų Europos valstybėse, gavęs persitikrinti, kad Rytinėj Europoje nieks negalvoja apie nusiginklavimą. Visose valstybėse, kurias apkeliavęs, visu smarkumu apsiginkluojama, nes visur tekę išgirsti, kad reikia apsisaugoti nuo priegados, kuri iš Vokietijos gręsianti. Nieks netikįs, kad nusiginklavimo konferencijoje butų susitarta del nusiginklavimo arba, kad Tautų Sąjunga galėtų padaryti kokių nors žygių taikos sutvirtinimui. Ypač Rusija prisibijanti Vokietijos užpuolimo ir statanti daugybę tankų ir kitų moderniškų ginklų.

Kitas Paryžiaus laikraštis žino pranešti, kad Herriotas esąs p r i r e n g ę s ukišką ir karišką sutartį tarp Rusijos ir Prancuzijos, nors pats Herriotas visuomet tvirtina, kad ši jo Rytų kelionė buvusi tikrai privatinė. Jis norėjęs tik susipažinti su Rytų Europos kraštais ir užmegsti kulturinius ryšius.

Latviai Paskyrė Delegaciją Deryboms su Lietuva

Latvijos vyriausybė jau paskyrė delegaciją derėjimams su Lietuva. Ją sudaro pirmininkas, užrubežių ministerijos administracinio departamento direktorius Seja, nariai — direktoriai Kolnozols, Zalts, Dundurs ir pinigų bei užrubežių ministerių Pabaltės skyriaus viršininkas E. Vigrabs. Lietuvos vyriausybė delegacijos dar nepaskyrė.

Čekoslovakų Knyga Apie Lietuvą

Čekoslovakijos rašytojas ir laikraštininkas, didis Lietuvos ir Lietuvių draugas Jaroslav Vozka išleido didelę, 200 puslapių knygą apie Lietuvą, ją pavadindamas "Lietuva — Padėties Rytų Europoje Raktas", kurioj rašo, kad Vilnius — gyvybinis Lietuvos reikalas. Rašydamas apie Klaipėdą daro išvadą, kad Klaipėdos uostas yra didelės reikšmės ir butinai reikalingas Lietuvai. Knyga gausiai paveiksluota. Paveikslų tarpe yra Klaipėdos miesto ir Kuršių kopų vaizdai.

Komunistų Teismas Vokietijoje

Leipcigas, Vokietija. — Penki komunistai yra teisiami už padegimą viešų budinkų, taipgi ir Reichstago, ir už neištikimybę valdžiai. Apkaltintieji buvo postatyti prieš teisėją Vogt, kuris pradėjo jų nagrinėjimą nuo pat pradžios Vokietijos Aukščiausiame teisme. Georgi Dimtrovas, bulgarų komunistų vadas, apkaltino teisėją už neteisingą bylos nagrinėjimą ir iškraipymą. Bet vėliau Dimitrovui buvo atimta balsas neva už "nesilaikymo takto".

Santykiai Blogėja

Berlynas. — Tarp Vokietijos ir Sov. Rusijos žymiai pablogėjo santykiai.

Tomis dienomis du bolševikų korespondentai Vokietijoj neįsileisti Leipcigo teisman, kur nagrinėjama komunistų byla del parlamento rumų padegimo. Be to, jiedu dar areštuoti. Po to greitai paleisti ir už tai jų atsiprašyta.

N e ž i u r i n t to atsiprašymo, Maskvos vyriausybė nusprendė iš Vokietijos atšaukti visus tris savo laikraščių korespondentus ir visiems vokiečių keturiems korespondentams įsakyta apleisti Maskvą.

Kas Gali Juos Surupinti

Vilniuje gyvena apie 20.000 žmonių, kuriem reikalinga medžiaginės paramos, nes neturi iš ko gyventi. Į visuomenės globos skyrių kasdieną atsilanko maldaujami pašalpos keli šimtai žmonių, o oficijaliai užregistruotų yra 5.000 bedarbių.

Kas baisiau, kad bedarbių skaičius šiuo metu nemažėja. Kitais metais vasarą bedarbių dalis išvykdavo į sodžius, dalis rasdavo darbo miestuose, kur buvo daromi namų cementai. Šiais metais sodžius tenkinasi tik savo žmonis ir mieste nesimato jokių darbų.

200 Meksikiečių Žuvo Viesuloje

Mexico City, rugs,. 26. — Tampico miestą ir apylinkes ištikęs viesulas (uraganas) paskui save paliko baisybes — daugiau kaip 200 žuvusiųjų ir tukstančius sužeistųjų a s m e n ų. Viesuulas siautė ne ilgiau, kaip per pusvalandį, bet kone trečdalį miesto išnaikino. Meksikos centro (federalinė) vyriausybė ėmėsi vesti pagelbos darbus. Į apgriautą miestą išvyko vidaus reikalų sekretorius.

Be Tampico miesto išnaikintos ir apylinkės. Daugiau kaip 14,000 asmenų neteko pastogės. Viesulas iškėlė į padanges namų stogus ir daugelį medinių namų. Dau/ bės gyvenamų namų sugriauta. Uoste ir juros pakraščiais daug laivų sulamdyta. Apskaitliuojama, kad nuostolių pridaryta virš 200 milijonų pesų arba virš 57 milijonų dolerių.

Rusai Maskvoj Atleido 55,000 Valdininkų

Rusų valdiškomis žiniomis per paskutinius 3½ mėnesio Maskvoj buvo atleisti 55,000 valdininkų. Atleistiesiems dar duota teisė persikeldinti į Sibiriją arba Turkestaną, kurie į tuos tolimus kraštus persikeldinti nesutinka, visiškai atleidžiami ir be to iš Maskvos išsiunčiami.

Kinai Apgaudinėja Suv. Valstijas

Kaip žinoma, Kinijai bunant nualintai civilėmis karėmis ir Japonijos besiveržimais Kinijos gilumon, kreipėsi į Suv. Valstijas prašydama jų p a g e l b o s. Amerika Kinijos prašymą išpildė ir pasiuntė jai kviečių ir vatos, vertės už 50 milijonų dolerių. O su apmokėjimu už prekes, nesiskubinta.

Dabar patirta, kad Kinija gautas iš Amerikos prekes ne sau naudoja, bet jas parduoda Japonijai ir dar žemesnėmis kainomis negu kad ji sutiko Suv. Valstijoms už tai mokėt.

Rasta Senovės Pinigų

Pušalote bekasant smėlį tarp špitolės ir šventoriaus rasta šitokių senovės pinigų:

1) Vienas pinigas su užrašu: Arget... Moneta. No. (sidabro pinigas) viduje sukryžiuoti raktai ir lig raidės V V kitoje pusėje (R) Gensis x Civitat... (Rygos valstybės, miesto) viduje — trys bokštai, gal pilies vartai, bažnyčia...

2) 17 pinigėlių su užrašu: Soliduscivi Rigensis. Viduje sukryžiuoti maži raktai ir kryžiukas, kitoje pusėje didelis "G" apsupa d.d. "A" aplinkui parašas: Gvstado L.D.G. Rexis. (Gustavas, Dievo malone, Švedijos karalius).

3) 4 pinigėliai su užrašu: "Christina". D.G.D.R.S. (Kristina, Dievo malone D. švedijos karalaitė). Viduje did. "C" apsupta saidoką ir vylyčias, lanką kitoje pusėje: Solidvs Civi Rigensis. Viduje sukryžiuoti maži raktai ir apačioj jų—kryželis.

4) 3 pinigėliai su užrašu Solidvs M: D: Litv. (Lietuvos Didž Kunigaikštės pinigėlis (?).

Viduje: karuna, Lenkų erelis ir Vytis kitoje pusėje: Sig: III D. G. Rex P. M. D. L. (Zigmantas trečiasai, Dievo malone Lenkų ir Didž. Lietuvos Kunigaikštystės Karalius).

Matomai pinigai iš švedų karų. **Pušalote dar lig šiol viena gatvė vadinasi "Švedų gatvė".**

Čia minėtų pinigų randama ir dažniau. Taip 1930 metais darant melioracijos darbus Amotos upelyje buvo rasta (netoli nuo įtekimo į Levens upę) medinė dežutė su pinigais. Rašančiam jos neteko matyti, nes griovkasiai sudaužė; bet keletą pinigėlių pavyko išvilioti. Zigmantas III buvo karalius nuo 1587 iki 1632 metų Gustavas — Adolfas, švedų karalius nuo 1611 — 1632 metų Kristina, Gustavo Adolfo duktė, Švedų karalaitė nuo 1632 — 1654. Zigmantas III vedė karą su minėtais švedų karaliais, norėdamas užimti ir Švedų sostą (iš giminystės jam priklauso). — M. L.

Klaipėdoj Bus Įsteigtas Komercijos Institutas

Sukurus politinę nepriklausomybę, iškilo reikalas kurti ir kitą, ekonominę. Iš pat pradžių tačiau buvo pajusta savų ekonomistų trukumas. Tiesa, prie Vytauto Didžiojo Universiteto teisių fakulteto buvo atidarytas ekonominis skyrius, tačiau jis, ruošdamas tik teoretikus, gyvenimo reikalavimų nepatenkino. Nepatenkino tų reikalavimų ir keletas komercijos mokyklų. Musų prekybininkai aukštojo mokslo įgyti turėjo vykti į užsienį, daugumoje į Belgiją.

Iškilo tad reikalas steigti savo aukštąją prekybos mokyklą. Pati mintis buvo pradėta svarstyti dar praeitais metais, tačiau del įvairių priežasčių jos įgyvendinimas vis bus atidėliojamas. Šių metų pavasarį paskli do žinia, kad aukštoji prekybos mokykla (Komercijos Institutas) bus atidarytas Klaipėdoje šių mokslo metų pradžioje. Tačiau, pasiteiravus Švietimo Ministerijoje pasirodė, kad komercijos institutas šiemet dar nebus atidarytas. Institutas neatidaromas šiemet tik dėl tinkamų patalpų stokos ir kitų kai kurių priežasčių.

Komercijos institutas jau tikrai bus atidarytas ir pradės veikti tik nuo sekančio mokslo metų pradžios. Ekonominis skyrius prie teisių fakulteto bus uždarytas, nes jo programa bus įterpta į instituto mokslo programą. Klaipėdiečiai šio įvykio laukia nekantraudami, nes, atsiradus jų tarpe studentijai, pagyvės miesto gyvenimas. Pagaliau, turint savo komercijos institutą bus išspręstas ir savų ekonomistų klausimas. — Tsb.

KAS STATYS PAMINKLĄ DARIUI IR GIRĖNUI?

Dariaus-Girėno paminklo statymo komitetas sumanė ir pažadėjo pastatyti Chicagoje paminklą musų didvyriams — lakūnams, kurie 1933 m. liepos mėn. pirmi iš lietuvių perskrido Atlanto vandenyną. Plačioji visuomenė tam sumanymui karštai pritaria ir pasiryžusi duoti ir rinkti aukas tam kilniam reikalui. Tai paaiškėjo per komiteto posėdį rugs. 19 d.

P. Jurgėla pasiulė kooptuoti į komitetą Lietuvių Aero Kliubo ir Amerikos Legiono Dariaus-Girėno posto atstovus: Aero Kliubo pirm-ką lakūną Kielą ir posto vadą J. Mickeliūną, o taip pat kooptuoti visus Chicagos lįet. laikraščių redaktorius arba jų atstovus. Tam sumanymui su džiaugsmu pritarta. Į posėdį atvyko minėti atstovai ir "Margučio" redakcijos atstovas Pustapėdis. Po to P. Jurgėla pranešė, kad pas jį prieš 4 savaites kreipėsi naujai įsteigto Chicagoje Lietuvių Aero Kliubo pirm. Kiela ir prašė padėt garsinti jų kliubo rengiamą Aviacijos šventę kliubo naudai. Tada Jurgėla pranešė jam, kad Dariaus-Girėno paminklo statymo komitetas dar liepos mėn. paskelbė visuomenei, jog šių metų rugsėjo ar spalių mėn. rengs Aviacijos šventę paminklo naudai, ir prašė skyrium nerengti, bet susitarti su komitetu ir išvien surengti. Aero Kliubas sutiko ir laukė komiteto posėdžio. Lak. Kiela pranešė, kad jau atlikti svarbesnieji parengiamieji darbai; keli liet. lakūnai darys ore įvairius triksus ir lėktuvais vežios norinčius paskraidyti ir dvi lietuvaitės šoks su parašiutais. B. Simokaitis pranešė, kad tautinės gvardijos aviacija atsiųs 27 kariškus lėktuvus pademonstruoti figurinį skraidymą.

Apsvarsčius visą programą ir kitus reikalus, nutarta paremti ir padėt surengti tą Liet. Aero Kliubo rengiamą Aviacijos šventę Dariaus-Girėno paminklo naudai. Įžangos mokestis nustatytas 25 cn. Taip pat bus parduodamos komiteto išleistos lakūnų fotografijos. Tvarką palaikys Am. Legiono Dariaus-Girėno posto veteranai, kurie jau ne vieną kartą gražiai patarnavo Darius ir Girėno reikalams. Veiklus tie musų veteranai!

Aviacijos šventė įvyks spalių m. 8 d. tam pačiam aero porte (aerodrome) kur pernai įvyko Dariaus-Girėno skridimo naudai.

Fondo pirm. A. Kalvaitis pranešė, kad į fondą jau įplaukė 525 dol. 73 cn. Pirmoji Dariaus Girėno fotografijų laida (1000) jau išplatinta. Daugiausia platinama Chicgoje. Iš kitų kolonijų daugiausia užsakė šių fotofragijų Newark, N. J. — A. Trečiokas: net 500. Kitos kolonijos taip pat neatsilieka: Cleveland, O. — 200, Toronto, Ont. — 50, Dayton, O. — 30, Kenosha, Wis. — 25, Waukegan, Ill. — 25, Worcester, Mass. — 25, Waukegan, Ill. — nosha, Wis. — 25, Worcester, 20. Kadangi pirmo tukstančio pritruko, užsakyta dar 500 fot.

Komitetas nutarė prašyt Jungt. Am. Valstybių vyriausybę stengtis išaiškinti Lakūnų žuvimo priežastį. Kadangi spaudoje buvo paskelbta įvairių priekaištų komitetui ir fondui del neveiklumo ir net prikiškta kaltė del lakūnų žuvimo, komitetas nutarė paskelbti spaudoje viešą pareiškimą, kuris pasirašyti įgaliota k-to pirm. ir sekretorius.

Nutarta laiškais kreiptis į Chicagos liet. draugijas bei organizacijas ir prašyt skirti auką paminklui, o taip pat daugiau aukų parinkti ir platinti lakūnų fotografijas. Sekretoriui pavesta surašyti tą laišką ir išspausdinti jo 500 egz. Be to, fotografijos platinamos per k-to narius, liet. redakcijas ir konsulate.

L. Šimutis pranešė, kad tarėsi su eile veikėjų, kurie sutiko eiti komitetui į talką ir kuriuos pasiulė kooptuoti į k-tą. Tie asmenys yra populiarųs ir veiklųs Chicagos m. liet. kolonijose. Visi jie kooptuoti (pavardės ir adresai bus paskelbta kiek vėliau). Taip pat nutarta šiomis dienomis pasiųst atstovus pas Chicagos m. majorą ir prašyt, kad greičiau butų paskirta diena "Tag Day" paminklo naudai. J. Mickeliunui pavesta rupintis aukų dežutėmis.

Komitetui ir darbui padidėjus, sekretorius prašė išrinkt 2-rą sekretorių, kuriuo išrinktas adv. A. Lidikauskas. Be to, k-to vicepirmininkais išrinkti B. Simokaitis ir J. Mickeliunas.

K-to posėdy dalyvavo: pirm. adv. R. Vasiliauskas, sekr. P. Jurgėla, O. Kalvaitienė, L. Gaižaitė, B. Simokaitis, adv. Lidikauskas, lak. Kiela, J. Mickeliunas, Pustapėdis ir fondo pirm. A. Kalvaitis su fondo globėju L. Šimučiu. Žuvusių lakūnų giminės taip pat susidomėjo komiteto darbais bei sumanymais paminklo reikalu. Juos šiam posėdy atstovavo kap. Dariaus jaun. brolis Stasys Darius-Jucius su žmona. Jie rodė komitetui gauta iš Washingtono raštą.

Taigi, komiteto darbais susidomėjo ir žuvusių lakūnų giminės, ir uolesnieji veikėjai, ir plačioji visuomenė. Paminklo statybą remia ne vieni čikagiečiai, bet ir kitų kolonijų tolimųjų lietuviai. Tad netenka abejoti, kad Chicagoje bus kitais metais pastatytas gražus paminklas tiems musų (Amerikos lietuvių) aviacijos pionieriams. Tą paminklą pastatys patriotiškieji liet. visuomenė, kuri nuoširdžiai gerbia ir brangina Darius ir Girėno auką aviacijos progresui ir jų žygį musų tautos garbei. Tenka džiaugtis, kad komitetas suranda vis daugiau uolių ir nuoširdžių talkininkų, kurie visada paremia didžius ir kilnius tautinius darbus. **P. Jurgėla,**

Lak. paminklo stat. k-to sekr.

MILŽINIŠKA NRA PARODA

MARŠAVO 25 TUKSTANČIAI ŽMONIŲ, DALYVAVO IR LIETUVIAI

Hartford, Conn., 19 d. rugsėjo čia įvyko milžiniška NRA paroda, kurioje dalyvavo virš 25,000 maršuotojų, jų tarpe ir lietuviai gražiai pasirodė. Mieste buvo sulaikyta per 4 valandas abelnas judėjimas: gatvekariai, automobiliai, busai sustojo važinėję, žodžiu, Conn. valstijos sostinė tapo prigrusta žmonių, visos miesto centre gatvės žmonėmis prikimštos. Daugybė žmonių sulipo ant namų ir iš vidaus namų per langus tėmijo į milžinišką maršuojančią parodą. Visi, seni ir maži miesto gyventojai susirinko žiurėti parodos, buvo daug iš apielinkinių miestelių žmonių, minia apie 150 tukstančių susigrudo miesto gatvėse ir per keturias valandas stovėjo ir tėmijo parodą, kuri pirma tokia šio miesto istorijoj.

Parodos maršalu buvo valstijos Gubernatorius Wilbur Cross, dalyviais buvo valstijos milicijos ir kariuomenės dalys, industrinės ir prekybos organizacijos, miesto administracijos viršininkai, fraternališkos ir sociališkos bei politiškos organizacijos, apdraudų kompanijos, lietuvių draugijos ir parapija, taipgi ir kitų tautų organizacijos, darbininkų unijos, etc.

Lietuvių reprezentacija pasirodė trečioje divizijoje, viso buvo 24 devizijos; buvo mažai vilties, kad lietuviai suspės pasirengt maršavimui, bet kuomet pamačiau greta amerikoniškos ir lietuvišką trispalvę plevėsuojant, nudžiugau! Gražų įspudį darė lietuvių tvarkus maršavimas, gi musų trispalvės gražios spalvos patiko publikai, pasigirdo spektatorių aplodismentas, kadangi keletas amerikonų buvo susirinkę mano bute, Keney Tower Hotel trečiam aukšte tėmyti parodą, tatai išvydę jie mano viengenčius maršuojančius, palydėjo juos aplodismentu, paleidome konfetus iš trečio aukšto, kaip sniegą krintančius ir sušukome: Hurrah! For the Liths!!! Paskui ukrainiečiai maršavo, bet ne taip gražiai kaip musiškiai. Iš visų svetimtaučių, tik lietuviai, lenkai, airiai, francuzai ir italai skaitlingiau ir gražiau pasirodė. Lenkai turėjo savo beną ir gvardiją uniformuose, jųjų uniformos pilnai atitinka Lenkijos kariuomenės uniformoms; jų vėliava balta-raudona su ereliu, garbės sargybos lydima, darė neblogą įspudį, bet lenkams simpatikų neatsirado, jie aplodismentų negavo. Amerikonai matomai per daug lenkų tautiniui šovinizmui nepritaria. Abelnai, NRA paradas darė labai įspudingą vaizdą, gražiai dekoruoti įvairus vežimai floatai), įvairių pramoninink ų ir industrilistų gamybos produktų išstatymas ant vežimų, sudarė pažymėtinai gražų vaizdą paradoje. Maršavimas prasidėjo lygiai 7:30 val. vakare ir baigėsi 11:30.

Šis NRA paradas rodo musų miesto, galima sakyti, valstijos žmonių sentimentą linkui Prezidento F. D. Roosevelto administracijos ir vykdomų ekonominių bei sociališkų reformų. Prezidento paveikslas figuruoja beveik kiekvienoje maršuotojų divizijoje, iškabose ir ant vežimų, taipgi simboliškas NRA mėlynas Aras. Iš to galima numanyti piliečių nusistatymą remti Prezidentą, vykdantį sociališką "revoliuciją" Amerikoje. Apie du tukstančiai policijantų darė tvarką, bet neįstengė suvaldyti milžinišką žmonių minią, kaip jurą siubuojančią.

Reporteris, V. M. C.

SENAI LAUKIAMA

Valgių Gaminimo ir Namų Prižiurėjimo Knyga Jau Gatava

Joje Telpa Apie 400 Receptų Del Gaminimo Įvairių Valgių

Puslapių 178. Su paveikslais

Kaina su prisiuntimu $1.00

Sveikatos atžvilgiu ta knyga turėtų rastis kiekvienoj Lietuvių šeimoj

Užsakymus siųskite šiuo adresu:

AMERIKOS LIETUVIS

14 Vernon Street — Worcester, Mass.

Chicago, Illinois

"LITUANICOS ANTROSIOS" SKRIDIMAS LIETUVON

Tulas A. V. pereitos savaitės "Naujienose" sekamai aprašo rengimąsį antros Lituanicos skrist Lietuvon:

Nepaprastas susidomėjimas lakuno Juozo R. James-Janušausko žygiu į Lietuvą sekantį pavasarį, įsisiubavo visuomenėje su LIETUVIŲ AVIACIJOS DIENA, kuri pereitą sekmadienį sutraukė negirdėtai didelę minią publikos į Lansing — Ford aiportą, (Chicago, Ill.), kur toji diena įvyko su nepaprastu, netikėtu pasisekisu.

15,000 publikos, suvažiavo virš 3,000 automobilių ir keliais trokais, užpildė užtvertą aerodromo dalį sauskimšai. Iš Chicagos, iš aplinkinių miestelių, Indiana Harbor, Gary, Whiting, South Chicago ir tolimesnių vietų sutraukė toji minia žiurėtojų, susidomėjusi nauju transatlantiniu žygiu į Lietuvą, kurio naudai toji Aviacijos Diena buvo surengta.

Toji milžiniška minia buvo didžiausias paskatinimas ir lakunui Juozui R. James-Janušauskui, ir jo žygio į Lietuvą sekantį pavasarį su "LITUANICA ANTRAJA" iniciatoriams energingai varyti sumanymą prie realizavimo, nes visuomenė jų pastangas rems, aukuos ir teiks visą savo moralę pagelbą. Geresnių įrodymų, kaip sekmadienio Aviacijos Dienos, kad visuomenė susidomėjusi lakunu Juozu R. James-Janušausku, negalima reikalauti.

Visa Aviacijos Diena sukosi apie jį, ir ne be pamato. Jo planuojamas žygis į Lietuvą, sekantį pavasarį pastatė jį prieš visuomenės akis ir ta visuomenė nuoširdžiai jį priėmė, kaipo trečią drąsuolį, kuris planuoja žengti laimingai Dariaus ir Girėno keliais ir pagaliau sujungti naująją musų tėvynę su senąja — Lietuva.

Hartford, Conn.

ATSAKYMAS UŽMETIMAMS IR PAAIŠKINIMAS SLA. NARIAMS

Musų SLA. 124 kuopoje senai viešpatauja nesutikimai ir iškeliami nauji skandalingi dalykai. Už tuos skandalus tankiai yra atsakomingi tuli kuopos viršininkai, tačiau kartais tenka nukentėti del jų ir nekaltiems kuopos viršininkams ir nariams, jų tarpe ir man yra daromi užmetimai. Todel noriu padaryti pareiškimą atrėmimui į man taikomus užmetimus ir paaiškinti dalyką. Užrašų sekretorei Onai Šolienei išvažiavus į Lietuvą, kuopos nariai išsirinko mane laikinai užrašų sekretoriaus pareigas eiti. Perėmęs knygas, norėdamas susipažinti su jose sistemą, netikėtai sąskaitos sutrau koje radau stambią klaidą, kuri pasirodė gana įtartina. Sutraukoje kuopos finansinės apyskaitos 1932 m., bendrai, suma gauta pajamų $257.41., o pagal surašytus išmokėjimus, sudaro $93.60. Tačiau užrašyta $143.60 tatai balansas kur kas mažesnis. Todel patikrinau sąskaitą ir radau, kad pajamos sutinka gerai, bet išmokėjimų suma nesutinka, vieton $143.60, turėjo buti $93.60. Reiškia, sudėjimas klaidingai padarytas ir tokiu budu pasirodė 50 dolerių trukumas.

Todel prisiminiau kuopos pirmininkui G. Levišauskui ir organizatoriui p. P. Labanauskui, kad kuopos apyskaitų knygoje ne viskas tvarkoje, kad truksta $50.00. Apie šitą "trukumą" sužinojo kuopos nariai ir pareikalavo paaiškinimo. Bet kuopos viršininkai tuomi užsigavo ir mane apšaukė melagiu.

Mat šitas incidentas pateko "A. L." korespondentui, kuris savo pranešimu prisiminė apie neaiškumą $50.00 trukumą apyskaitoje, kas suprantama, nepatiko musų viršininkams. Jie užsigavę mano iškelta sąskaitoje netvarka, pradėjo grąsinti bausmę — suspendavimu, ir pastarame kuopos narių susirinkime jau buvo pasirengę bausti. Jie tvirtina, kad aš juos įtariau per "A. L." kas yra netiesa, nes išrinkta patikrinimui komisija rado, kad išmokėjimų sąmatoje buvo padarytą klaidą, komisijos narys p. Mašiotas išaiškino: išmokėta buvo $143.60, bet knygos sąraše išmokėjimų nebuvo įrašytą; tik išmokėjimas seimo delagatui J. Sekiui 50 dolerių įskaityta bendroje išmokėjimų sumoje delto ir susidarė neaiškumas, arba trukumas 50 dolerių. Kuomet p. Mašiotas išaiškino šitą "paslaptybę" bugalteriškos transakcijos, kuri, anot jo papasakojimo, įvyko, del nemokėjimo knygas vesti, tiktai tuomet kuopos viršininkai ir jų šalininkai nusiramino ir nenubaudė manęs, bet pareikalavo, kad aš per "A. L." išaiškinčiau dalyką. Todel čia ir padariau šitą pareiškimą. Reiškia, suktybės nebuvo, bet buvo knygvedystėje klaida. P. Mašiotas, kaipo specialės komisijos naris, aiškino, sako, tikiuosi, kad dabar bus patenkinti kuopos viršininkai ir jų šalininkai ir kartų bus visiems aišku kodel ir kaip ta klaida įvyko. **Stasys Pikturna,**

SLA. 124 kp. L.E.P. Užr. Sekr.

DIDYSIS LIETUVIŠKAS SAPNININKAS

JAU GATAVAS. Visi knygynai, knygų krautuvės bei pavieniai siųskite užsakymus tuojau.

Didysis Lietuviškas Sapninin kas yra papuoštas šimtais paveikslų. Savyje talpina 150 didelio formato puslapių, kuriuose aiškiai išguldo ir atspėja kiekvieną nors ir nepapraščiausią sapną. Prie Sapnininko eina dar ir kiti Laimės Spėjimo Aprašymai.

Sapnininko kaina ..... 75c. Užsisakant daugiau egzempliorų duodame nuošimtį. Pinigus siųskite Money Order arba doleriais.

Amerikos Lietuvis,

14 Vernon St. Worcester, Mass.

Buk Sveikas

Rašo **Dr. Kazimieras S. Michalski**

15 Vernon Street Worcester, Mass.

DIFTERIJA

Šioji liga yra labai pavojinga. Prasideda su skaudančia gerkle ir iškarto nešvarios pilkos spalvos plėvė formuojasi ant liežuvėlio ir gerklės užpakaly ir dažnai nosyje teipgi. Liga yra labai pavojinga ir reikalauja neatidėliotino gydymo.

Daug motinų klausia, kaip jie gali pažint skaudančią gerklę kudikyje. Galima suprast iš kudikio pasikeitusio balso ar verksme ir iš to, jeigu kudikis sunkiai ryja. Paprastai karštis ateina sykiu su skaudančia gerkle ir jeigu jusų kudikis ar vaikas turi karštį, pašauk gydytoją.

Jeigu difterija yra užtektinai anksti pažinta, gali but išgydoma vaistais, kuriuos jusų gydytojas gali įleisti kunan ir turėtų įleist be atidėliojimo.

Šios rimtos ligos užpuolimas gali buti švelnus su pastyrimais, paskui neaukštu karščiu, galvos skaudėjimu, netekimu apetito, kaklo sustingimu, silpnumu palei žandų kraštus, arba mažu gerklės skaudėjimu. Kaip kada šitos ligos užpuolimas yra staigesnis ir griežtesnis, su drebuliu; paskui didelia drugio reakcija, labai aukštu karščiu, skausmu ausyje, skausmu kojose, netekimu stiprumo, skaudančiu nurijimu, ir kaklo sutinimu, priverčiant ligonį elti gult nuo pat pradžių. Ligonis dažnai skundžiasi, kad jisai tankiai ir nepaliaujamai nori atsikosėt, tikslu prašalint nešvarumus iš gerklės. Šie tik pasireiškimai perspės jus, kad ligonis yra pavojuje ir laiką nereikia gaišint, nes valandos laikas lošia labai svarbią rolę difterijoje.

Vienok nėra jokios priežasties bijotis tos ligos, nes gydytojai turi vaistų sustabdyti tokią ligą, kaip ir del rauplių. Galima pasakyt be užginčinimo, kad 90 nuošimčių visų vaikų gali but padaryti neliečiami šiais sustabdymo vaistais per įleidimą kunan. Tie vaistai yra vadinami toxin-antitoxin.

Nusiveškite savo kudikį, jei jis turi 6 mėnesius arba jusų vaiką į ligoninę ir prašykite, kad jam butų įleista tie vaistai, kurie paliuosuos vaiką nuo difterijos.

Jeigu jusų vaikas galėjo užsikrėst difterija, jums reikia kreiptis prie gydytojo ir jisai įleis jusų vaikui vaistų, kurie išgelbės jį nuo difterijos.

Jeigu jusų vaikas turėjo tokią ligą, kuri tęsėsi per vieną savaitę ar daugiau, jis turi sugryžt prie jo normališkos tvarkos labai lėtai. Kada pradeda sveikt, jam reikia duot pusryčius lovoje, jis turi pasilsėt pirm ir paskui pietų ir turi but paguldytas ankščiau negu paprastai. Masažas ir alkoholiu trynimai ypač kojų ir blauzdų pagelbės. Jis gali išeit laukan laike dienos, bet turi vengti perdaug smarkių žaidimų. Nereikia jį leist atgal į mokyklą per anksti. Reikia palaukt iki jo apetitas pagerės ir iki jo energija sugrįžš. Vaikas, kurs tik pradeda sveikt yra dažnai piktas ir jį sunku pralinksmint. Vienok tas laikas, kurį praleidžiat mėgindami jį suidomint, kol jisai bus užtektinai tvirtas atgal eit prie savo kasdieninių užsiėmimų, bus naudingai praleistas.

Kitą savaitę aš parašysiu labai reikalingus patarimus motinoms, kurios vaikai serga kokliušu ir ką reikia daryt, jeigu užsikrečia šita liga.

Į LIETUVĄ

Reguliarai Išplaukimai
Smagi Kelionė
Žemos Kainos

DU KALĖDŲ ŠVENČIŲ IŠPLAUKIMAI:
"United States" .. Lapkričio 29
"Frederik VIII" .. Gruodžio 9

Išplaukimų surašą 1934 metams, kainas ir kitas informacijas suteikia agentai arba ofisas

SCANDINAVIAN-AMERICAN LINE

248 Washington St. — Boston

"BALTASIS ŠVEDŲ LAIVYNAS"

Greita kelionė į Lietuvą per Švediją.

Laivai išplaukia iš New Yorko Pier 97, gale W. 57th St.,

— o —

KUNGSHOLM ..... Spalio 24
DROTTNINGHOLM .. Spalio 31
x) DROTTNINGHOLM .. Lapkr. 29
x) GRIPSHOLM ..... Gruodžio 9
x) KALĖDŲ Ekskursija į LIETUVĄ

Dideli; balti it gulbės laivai. Erdvus ir gerai ventiliuoti kambariai. Kelionėje: judomi paveikslai, koncertai ir šokiai. Keliaujant "Baltuoju Švedų Laivynu", kelionės buna pertrumpa.

— o —

Kreipkis į vietinį agentą, arba:

SWEDISH AMERICAN LINE

10 STATE ST. — BOSTON, MASS.

7 DIENOMIS Į LIETUVĄ

POPULIARIAIS, GREITAIS LAIVAIS

BREMEN • EUROPA

Specialiai traukiniai stovinti šalimais garlaivio Bremerhavene, užtikrina labai patogią kelionę į LIETUVĄ

GREIČIAUSIAS KELIAS Į TĖVYNĘ

Informacijų kląuskite pas vietinius agentus, arba

NORTH GERMAN LLOYD

252 BOYLSTON ST., BOSTON

MOTERŲ SKYRIUS

GRYBŲ VALGIAI

KEPTI BARAVYKAI

Gražias baravykų galvutes sausai nuvalyti, padėti and lėkštės ir iš viršaus pasudyti. Pasudytus palaikyti porą valandų. Padėti ant blėkutės ir ant kiekvieno baravyko uždėti gero riešuto didumo sviesto gabalėlį, padėti ant anglių ir kepti, kol išsisunks iš baravykų sultys, kurių jie daug išleidžia. Duoti į stalą tuojau, karštus. Duodama dar šviežio sviesto. Galima užpilti truputį rukščios smetonos.

KAZILĖKAI KEPTI

Kazilėkai yra labai skanus grybai, kartais net skanesni už baravykus. Vienintėlis blogumas, kad jų valymui reikia daug laiko sugaišti. Maži kazilėkai yra labai skanus, tik reikia labai rupestingai nulupti jiems odą. Nuvalytus kazilėkus gerai pavartyti miltuose. Ant petelnės (skaurados) ištirpyti apsčiai sviesto. Kazilėkus kepti kol abi pusės gerai iškeps. Kepant galima pridėti smulkiai supiaustytų svogunų. Pasudyti (pagal skonį) baigiant kepti. Galima pridėti truputį pipirų. Valgyti paduoti karštus.

BARAVYKŲ KOTLETAI

Pusę kilogramo jaunų baravykų smulkiai sukapoti. Sutarkuoti du svogunus ir pakepti su sukapotais grybais. Kepimui imti vieną šaukštą sviesto. Pakepus ataušinti. Išmirkyti vandeny arba piene šimtą gramų džiovinto tarkuoto pyrago. Įdėti šaukštą grietinės, du kiaušinius, žiupsnelį krapų, druskos pagal skonį, truputį maltų pipirų. Viską suminkyti. Padalyti į aštuonias lygias dalis, suformuoti kotletus, apvartyti miltuose ir pakepti ant sviesto. Prie kotletų duoti jaunas virtas bulves, arba bulvių košę. Galima prie jų atskirai pagaminti iš rukščios grietinės padažą.

Taip pat gaminami kotletai ir iš kazilėkų (maslėkų).

UMEDŽIŲ (PIENIŲ) SRIUBA

Gerai nuvalyti umedes, (supiaustyti juostelėmis, įdėti į verdantį surų vandenį. Kartą užvirinti ir nusunkti. Smulkiai supiaustyti lašinius (geriausiai rukytus) ir tiek pat svogunų. Lašinėlius su svogunais sudėti ant umedžių ir troškinti, kol pasidarys minkštos. Atskirai išvirt daržovių prieskonių sriubą: iš petruškų, svogunų, morkų, salierų, porų, pipirų ir kt. (Jei norima mėsišką, galima įdėti kaulų). Šitą sriubą perkošti ir supilti ant troškintų grybų. Dabar įdėti tiek kiek norima bulvių ir virti kol išviršbulvės. Įplakti (užtaisyti) vieną šaukštą miltų. Įdėti porą šaukštų rukščios grietinės ir žiupsnelį krapų.

UMEDĖS (PIENĖS) SU LAŠINIAIS

Umedėms nulupti viršutinę spalvuotą odelę. Nuplikyti sudytame verdančiame vandeny ir perkoštr per rėtį. Kai vanduo gerai nutekės, umedes gerai pavartyti miltuose ir kepti ant ištirpytų lašinių. Iškeptas apipilti spirgučiais ir paduoti prie virtų bulvių.

KEPTOS RUDUOKĖS (RŪDMĖSĖS)

Dideles vienodas ruduokes sudėti į surų verdantį vandenį, vieną kartą užvirinti. Perkošti per rėtį, apdžiovinti ir ataušinti. Kiekvieną ruduokę gerai pavartyti miltuose. Ant skaurados (petelnės) ištirpyt gerokai sviesto ir sudėti ruduokes vieną prie kitos ir apkepinti iš abiejų pusių. Paduodant į stalą apibarstyti piaustytais žaliais petruškų lapeliais. Paduoti labai karštas.

KEPTOS RUDUOKĖS (RUDMĖSĖS) KITAIP

Ruduokes sausai (su sausa švaria mazgote ir šepetuku) gerai nuvalyti ir supiaustyti juostelėmis. Smulkias ruduokes palikti sveikas. Svogunus supiaustyti riekutėmis. Ant ištirpyto sviesto sudėti ruduokes kartu su svogunais. Kepant maišyti, kad neprisviltų. Iškeptas pasudyti druska, truputį pabarstyti pipirais ir išmaišyti. Į stalą paduoti labai karštas.

RUDUOKĖS (RUDMĖSĖS) SU RUKŠČIA GRIETINE

Ruduokes gerai sausai nuvalyti, pasudyti ir porai valandų palikti stovėti; po to sudėti į puodą, perdedant svogunų riekutėmis, pasudyti, pabarstyti piprais ir užpilti tiršta smetona. Uždengti dangčiu ir troškinti ant mažos ugnies, kol grietinė pavirs į sviestą, o ruduokės iškeps. Paduoti į stalą karštas.

(Iš "L. U.")

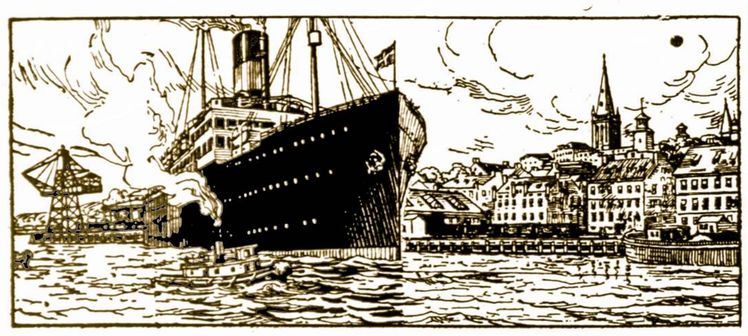

AMERIKOS LIETUVIO AGENTURA SIUNČIA PINIGUS

– ir –

PARDUODA LAIVAKORTES

į Visas Pasaulio Dalis

Prirengia Sugrįžimui Leidimus (Re-Entry Permits). Suieško Laivų Vardus, Kuriais Atkeliavot Amerikon. Prirengia Pasportus, Vizas, Keliaujant į Bilę Kurią Šalį. Išaiškina Apštį Persiuntimui Daiktų Lietuvon.

Žodžiu sakant, kiekvienas keliauninkas, keliaujantis per Amerikos Lietuvio agenturą, buna aprupintas nuo namų iki namų.

Taipgi mes parupinam visokius palikimų bei paveldėjimo dokumentus su notaro antspauda ir Lietuvos Konsulato patikrinimu.

Turėdami bile ką iš čia sužymėtų reikalų, kreipkitės į Amerikos Lietuvio agenturą, ji jums sąžiniškai visame kame patarnaus.

AMERIKOS LIETUVIO AGENTURA

14 Vernon Street — Worcester, Mass.

Pasaulio Grimzdimas 1883 Metais

Prieš 50 metų išsiveržė povandeninis ugniakalnis (vulkanas) Krakatau; tai buvo baisiausia gamtos katastrofa kaip žmonės atmena. Lava, pelenų lietus ir neapsakomos srovės bangos, kurios du kartu aplink žemę bėgo, kainavo 40,000 žmonių gyvasčių.

Tai įvyko pabaigoj rugpiučio 1883 m. Indijos vandenyne tarp Sumatros ir Javos salų, prie Javos kranto.

Antradienį, 1883 m. rugpiučio mėn. 27 d., Batavijoj saulė rengėsi nusileisti. Visur jau buvo uždegtos lempos. Jau nakties laike buvo girdėti vakaruose perkuno griaustiniai, o rytą visi atsikėlusieji pamatė žiemos vaizdą. Pirmą kartą šalo Indo-Holandijos sostinės gyventojai. Paskutinėse telegramose stovėje ne daugiau, kaip žodis: Krakatau. Taip vadinasi baisiausias tarp daugelio ugniakalnių, esančių Javoj ir Sumatroj; jis guli tarp tų dviejų salų taip vadinamoj Sunda Jurų siaurumoj. Pačią katastrofą, baisiausią, kaip žmonės atmena, yra tik retas kas savo akimis matęs ir pergyvenęs. Kas buvo atsitikę?

Ugniakalnio krateris, kuris buvo po vienu žemės sluogsniu, įgriuvo, jura įsiliejo į verdantį žemės vidurį. Kurie buvo tame mišiny laivai, vulkano išmesti kaip sutrušusios dėžės. Iki aukščiau debesų lėkė laivų skeveldros. 18 milijonų kubinių metrų lavos, kurią išspiovė Krakatau, užliejo per minutę derlingiausius laukus pasaulyje. Lengviausių dulkių dalys išsiplatino aplink žemės kamuolį ir nudažė 1883 m. Rudenį net Europos —ir Pabaltės kraštų vakaro padanges ypatingai raudonoka pašvaiste. Tragiškiausia buvo tas, kad toli nešamos ugnies žiežirbos ir degėsiai uždegdavo girias, o krantus užliejanti lava ir vanduo kilometrais krašto gilumon išmesdavo laivus.

Dešimtys tukstančių žmonių gelbėjosi nuo priešais atplaukiančių iki 60 metrų aukščio vandens kalnų. Vien tik 40,000 negyvų suskaityta. Aplink Krakatau salos grupę vien tik griuvėsiai, plačiausi laukai buvo padengti storu sluoksniu akmenų. Dar ilgus metus nerimavo plačios aplinkos jura nuo tos katastrofos liekanų, nuo katastrofos, kuri nesuskaitomai daugybei rudų žmonių pasaulio grimzdimą reiškė.

Kaip tų laikų laikraščiai aprašė, tos Krakataus katastrofos griausmai buvo girdėtis net per 3 — 4000 kilm., Australijoj, Madagaskaroj, Maniloj ir Ceilono saloj. — **L. K. P.**

Išmokite Juoktis

40 mašinėle rašytų puslakščių juokų iš viso pasaulio už vieną dolerį išsiųs: Rašytojas Arėjas Vitkauskas, Kaunas Lithuania.

NAUJI DARIAUS-GIRĖNO REKORDAI

KAP. S. DARIUS

Ką tik Victor Kompanija išleido nepaprastus Dariaus Girėno rekordus, Lietuvos vėliavos spalvos. Vienoj rekordo pusėj stovi Darius-Girėnas su savo orlaiviu, o kitoj rekordo pusėj jau jų laidotuvės Kaune.

Dariaus-Girėno atminčiai į rekordą įdainavo St. Rimkus, baritonas. Antroj pusėj rekordo įdainuota dueto — Kareivėliai.

Kompanija norėjo, kad mes tuos rekordus parduotumem po $1.25. Tačiau pamus mums didesnį skaitlių, galėsim kompanijos siųlomą kainą žymiai sumažint ir vietoj $1.25, parduot po 75c rekordą

LAKUNAS S. GIRĖNAS

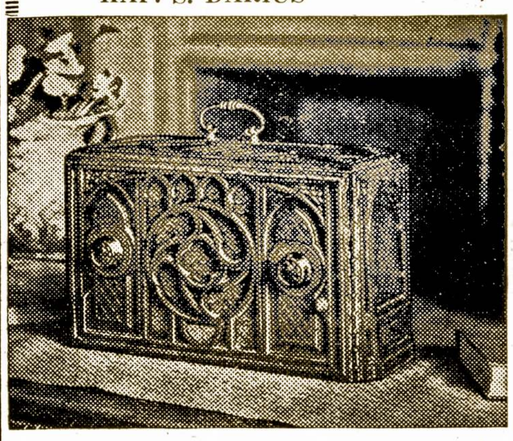

Model R—22—S

RCA Victor Radio

Visos regularškos programos aiškiai girdėt per šį 5 lempučių AC/DC. Balsas labai gražus, garsus jei norima, ir aiškus. Išdirbtas iš brangaus medžio, panašus į retą senovišką brangenybių dėžę.

Kaina $24.75 su Viskuo

Kreipkitės

Amerikos Lietuvis

14 Vernon St. — Worcester, Mass.

Iš Leono Vitkausko Raštų

ISPANIJOJE NĖRA KARIUOMENĖS

Vyriausybės galva Azanja kalboje apie valstybės apsaugą tiesiai pasakė, kad Ispanija neturi nei patrankų, nei aeroplanų, nei šautuvų, nei šovinių. Jeigu atsitiktų nesusipratimai Marokoje, jo apsaugai teks rinkti savanorius. Kortesai turi nutarti, ar reikia Ispanijai turėti tikrą kariuomenę. Dabartiniu laiku joks išorinis pavojus šaliai negresia. Ispanijos kariininkai turi išeiti iš liaudies eilių.

Po tos kalbos kortesai priėmė įstatymo sumanymą apie sudarymą žemesniųjų karininkų korpuso.

KOKS VIETINĖS SPAUDOS NUSISTATYMAS AMERIKOS SVAIGALŲ DRAUDIMO KLAUSIMU?

1438 iš 2213 laikraščių apžvalga, padaryta susilaikymo, svaigalų draudimo ir viešosios dorovės įstaigos, parodė, jog 56 nuošimčiai spaudos palaiko svaigalų draudimą, 36 nuošimčiai yra tam priešingi ir likusieji — bešališki tuo klausimu.

LITAUENS KONST.

Ši knyga apie Lietuvos meną išleista Švedijoje Savickio rupesčiu. Įžangos žodį parašė leidėjas John Kroon. Pirmas straipsnis — apie Lietuvos liaudies meną — P. Galaunės. Antras straipsnis apie M. K. Čiurlionį. Toliau J. Vienožinskis rašo apie Lietuvos moderniską tapybos ir lipdybos meną. Čia žymu korekturos klaidą: vietoje K. Šimonio nekartą minimas K. Ušinskas (Ušinskis ir ne K., o S.). Matomai, nekaip buvo su knygos korektura, nes ir musų spaudoje skulptorius Pundžius turėjo atitaisyti: prie Zikaro — "Vytautas prie Juodųjų jurų" padėtas jo parašas; vėliau ir knygoje užlipdyta s. Didžiausią knygos dalį užima paveikslai. Liaudies meno skyriuje paduoti: bažnyčių, sinagogų, namų, dievukų, kryžių, verpsčių, kitokių reikmenų, dėžių paveikslai, margučiai, cheramika, audiniai, senieji "abrozai". Čia galima pastebėti taip pat kaiką: pirmasis paveikslas — Liolių bažnyčios iš 1522 metų vaizduoja kuone naują trobesį, o trečiasis paveikslas — Lamokų bažnyčios iš 1700 metų vaizduoja visai supuvusią trobesį; tas atsitiko todel, kad nepažymėta, jog senesnioji bažnyčia buvo atremontuota. Čiurlionio paveikslai atvaizduoti visame skyriuje. Gal buvo galima sudėti pagal kurybos vystymasi, nes dabar realistinio pobudžio paveikslai eina paskui sudėtingųjų, "čiurlioniškų". Toliau paveikslai: A. Zmuidzinavičiaus, A. Varno, P. Kalpoko, Mackevičiaus, J. Šileikos, J. Janulio, K. Šklerino — Šklėrio, V. Didžioko, V. Visgirdos, J. Vienožinskio, A. Galdiko, A. Samolevičiaus, A. Valeškos, J. Mikėno, A. Gudaičio, S. Ušinskio, K. Šimonio, V. Jomanto, P. Rimšos, V. K. Jonyno, J. Steponavičiaus. Skulpturos atvaizduotos: P. Rimšos, J. Mikėno, P. Zikaro, Pundžiaus. Tokie leidiniai yra kaip ir nuolatinės parodos, kuriame rodoma užsieniui Lietuva.

MOTERŲ PREKYBA TURKIJOJE

Turkijos policija tiria, pagal vidaus reikalų ministerio įsakymą, eilę atsitikimų, kai prekiaujama moterimis, kas pastebėta pastarnoju laiku netik Azijos Turkijoje, bet ir pačiame Konstantinopolyje.

Paaiškėjo, kad nežiurint į Turkijos gyvenimo sueuropinimą ir Kemal-pašos žiaurius dekretus, Turkijos teritorijoje yra slaptos prekvietės moterų pardavinėjimui. Žemuosiuose gyventojų sluoksniuose tėvai parduoda savo dukteris kaip žmonas ir kaina svyruoja tarpe 2 ir 8 tukstančių frankų, pagal nuotakų gražumą ir amžių.

Be to tyrimas išaiškino, kad daugpatystė kaip ir pirma išsiplatinusi Turkijoje ir kad turtingi turkai sugebi užlaikyti savo haremus, apeinant naujus įstatymus.

PROF. ŠVEICERIO ATRADIMAS

Vokiečių medicinos žurnale "Allgemeine Medizinische Zentralzeitung" išspausdintas prof. Šveicerio straipsnis apie jo atrastą gydymo budą eilės skilvio susirgimų su kepenų ištraukų pagelba.

Prof. Šveiceris nurodo į ryšį, esantį tarp kepenų veikimo ir rugščių gamyba skilvyje. Tai — nežinoma iki šio laiko kepenų funkcija, ir jeigu vokiečių mokovo atradimas pasitvirtins — vidaus ligų terapija praturtės nauja ir galinga priemone.

Nenormali rugščių gamyba skilvyje — ar tai butų paprasto kiekio mažėjimo ar daugėjimo pusėn — sukelia visą eilę negalavimų.

Sunkiais atvejais rugščių daugumas iššaukia skilvio ir žarnų sienelių sužaizdėjimą, rimtą virškinimo sutrikimą ir t.t.

Kaip tvirtina remdamasi savo tyrimais prof. Šveicaris, ėmimas vidun ištraukos iš avienos kepenų greitai sutvarko rugščių gamybos normą; visi liguisti reiškiniai, surišti su perdideliu arba nepakankamu rugštimingumu, palaipsniui dingsta.

Labai pažymėtina toji aplinkybė, kad kepenų hormonų reguliuojamoji savybė reiškiasi nepareinamai nuo to, ar skilvis gamina permažai ar perdaug rugščių. Kitais žodžiais, pačios ištraukos nestimuliuoja rugščių susidarymą ir neparalyžiuoja jo: jos veikia kažin kaip kitaip.

Anot prof. Šveicerio, kepenų hormonai veikia nervus, kurie jau savo eile, yra reguliuotojų vaidmenyje.

IŠARDOMAS NEVARTOTAS KARO LAIVAS

Prieš pat Didįjį karą Graikijos valdžia užsakė vokiečiams 21.000 tonų talpumo karo laivą. Nežiurint didžiojo karo, vokiečių firma laivą statė toliau ir jau 1915 m. laivas buvo beveik padarytas ir nuleistas į vandenį. Bet laivą per didįjį karą nespėjo visai padaryti ir darbai iki karo galo buvo sustabdyti. Karui užsibaigus graikai atsisakė laivų imti, sakydami, kad vokiečiai nesilaikė kontrakto ir laivą laiku nepristatė.

Prasidėjo ilgą bylą tarp Graikijos ir Vokietijos atsidarė net Haagoje ir tęsėsi ištisus 17 metų, bet nei Haaga galutinai išrišti negalėjo. Vokiečiai, matydami, kad laimėti nėra galima, nutarė laivą vėl sugriauti. **A. V.**

GIRTUOKLĖS ŽUVYS

Alkolis svaigina ir visus gyvunus. Didesniesiems reikia daugiau, mažesniesiems mažiau. Vieni gyvunai alkolį mėgsta, kiti ne. Pavyzdžiui, arkliai ir asilai mielai geria. Didžiausiais alkolio mėgėjais yra vapsvos, kurios pulte puola.

Iš Amerikos pranešama įdomus atsitikimas. Ten, kaip žinamo, alkolį vartoti draudžiama. Nesenai policija rado didžiulius alkolio sandelius. Kaip visuomet, vieną dieną visas alkolis — daug šimtų statinių — supilta į upę. Vanduo pasidarė, nors nestipriu, tačiau alkoliu. Prisigėrusios žuvys ėmė upėje šėlti: jos šokinėjo iš vandens ir darė kitokius "juokus". Meškeriotojai nepaprastai nudžiugo, nes tik įmetus meškerę kibdavo žuvys. Tur but alkolis buvo sukėlęs žuvyse ėdrumą. Tas truko apie tris dienas. Ketvirtą dieną, žuvys buvo jau nebegirtos ir meškeriotojams reikėjo vėl ilgai laukti, kol kokia nors žuvelė eis prie meškerės.

Viltis dažnai parodo iltis...

SIELA

Jo siela — apsaugojamosios spalvos! **Arėjas Vitkauskas**

Amerikos Lietuvis
The American Lithuanian Weekly published every Thursday by Gabriel A. Kyba, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

Yearly subscription: in U.S. $1.50
In Foreign Countries..... 2.00
Single copies ..... 5 cents

Advertising rates on application

Amerikos Lietuvis savaitinis laikraštis, išeina šeštadieniais, leidžiamas G. A. Kybos, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

Metinė prenumerata: S. V... $1.50
Užsieniuose—Lietuvoj 2.00
Atskiri egzemplioriai..... 5 centai

Prenumeratos pradžia skaitosi nuo užrašymo dienos. Prenumerata turi but apmokėta iš anksto.

Entered as Second Class Matter September 29, 1914, at the Post Office at Worcester, Mass., under the Act of March 3, 1879.

BĖGANTI REIKALAI

"Amerikos Lietuvio" piknikas įvyksta sekmadieny, 1-mą spalio (Oct.). Piknikas bus įvairus. Bus muzika, kalbėtojai, išlaimėjimai ir t.t. Kviečiame visus lietuvius kuoskaitlingiausiai dalyvaut, kad parėmus vienintėlį lietuvių bepartyvišką laikraštį — Amerikos Lietuvį.

Geriausia Suv. Valstijų draugė — Anglija, mandagiai paprašė, kad "Uncle Sam" stotų budavojęs 10,000 tonų skraiduolius, bet jų vieton budavotų tik 7,000 tonų. Vienok "Uncle Sam" su apgailestavimu pasakė Anglijai, kad jos prašymo negalįs išpildyt.

Sulig veliausių Darbo Biuro skelbiamų statistinių žinių parodo, kad Suv. Valstijose yra 3,500,000 šeimynų, kurios negauna darbo ir reikalauja valstijų pagelbos jų užlaikymui. Prezidentas Roosevelt įsakė žemdirbystės pagerinimo ir federalės pašalpos administratoriams užpirkti maisto už 75 milijonus dolerių. Šio įsakymo pagrinde yra du tikslai — paskleisti daugiau pinigų ukio produktų prekyboje ir sušelpti bedarbius.

Europa Ost praneša, kad Darius ir Girėnas buvę vienoj Amerikoniškoj firmoj apsidraudę po 10,000 dolerių. Sakoma, kad šiąs sumas gausia žuvusių lakunų giminės.

Lietuvių Mokyklos Brazilijoj

Prieš septynetą — aštuonetą metų, kai imigracija į Amerikos Jungtines Valstybes buvo suvaržyta, prasidėjo gausi Lietuvos piliečių emigracija į Pietų Amerikos Valstybes, ypač į Braziliją, Argentiną ir Urugvajų. Kasmet ten vykdavo tukstančiai laimės ieškotojų, ir šiandien tuose kraštuose jau turime gausingas lietuvių kolonijas. Daugiausia lietuviai emigrantai yra susitelkę miestuose: Sao Paulo, Buenos Aires, Montevideo, bet nemažai jų yra tolimuose Brazilijos bei Argentinos provincijose. Yra lietuvių, nusidanginusių net į Ugninę Žemę, pačioj pietinėj Pietų Amerikos daly.

Pirmaisiais gyvenimo metais emigracijoj musų tautiečiai gyveno išsiskleidę, neturėjo jokių organizacijų ir niekas jais nesirupino. Tik, kai 1928 metais Sao Paulo mieste buvo įsteigtas Lietuvos konsulatas, Brazilijos, o kartu ir visos Pietų Amerikos lietuviai atkiuto. Konsulatui padedant, musų išeiviai pradėjo daugiau rupintis savo kulturiniais, švietimo ir ekonominiais reikalais. Tais pačiais jau buvo sudarytas komitetas lietuviškai mokyklai steigti. Komiteto pastangomis mokykla buvo įsteigta Sao Paulo mieste ir 1929 metų rugpiučio mėn. pradėjo darbą.

Pradžioj mokyklą lankė apie 90 vaikučių. Vėliau jų skaičius dar padidėjo. Nors lėšos mokyklai išlaikyti buvo ir nedidelės, bet kulturiniame Brazilijos lietuvių gyvenime ji suvaidino didelį vaidmenį. Joje buvo mokslinami ne tik vaikai, bet ir suaugusieji. Ši mokykla buvo pavadinta dr. V. Kudirkos vardu.

Šių metų liepos mėn. Sao Paulo mieste buvo atidarytą ir antra dr. J. Basanavičiaus vardo mokykla. Deja, ir šių dviejų mokyklų Sao Paulo lietuviams toli gražu nepakanka, nes tame mieste lietuvių kolonija yra labai didelė.

Apskritai, lietuvių emigrantų mokslo reikalai Brazilijoj dar nėra tinkamai sutvarkyti. Kitose lietuvių gyvenamose vietose lietuviškų mokyklų dar nėra ir nežinia kada jos bus įsteigtos.

Panašiai yra su lietuvių emigrantų švietimo reikalais Argentinoje ir Urugvajuje. Ir tengana skaitlingos lietuvių kolonijos dar neturi savo mokyklų.

ATSAKYMAS I PRIEKAIŠTUS DEL DARIAUS – GIRĖNO SKRIDIMO

(Buvusio vyriausio skridimo rėmėjų komiteto ir dabartinio lakunų paminklo statymo komiteto viešas pareiškimas)

Pastaruoju laiku kai kurie laikraščiai, o ypač "Naujienos" ėmė dažnai rašinėti apie musų didvyrių Dariaus ir Girėno žuvimo priežastis. Tik neaišku, kodel "LITUANIKOS" žuvimo priežasčių ieškoma ne Soldino apylinkėse, bet Amerikoje ir dargi Chicagoje! Pagaliau pradėta daugiausia kaltinti net vyriausias skridimo rėmėjų komitetas ir fondo globėjai. Tadgi toki kaltinimai ir priekaištai verčia mus komiteto nutarimu iš š. m. rugsėjo 19 d. atsakyt, kiek tie priekaištai liečia patį vyr. skri. rėm. komitetą. Čia nemanoma niekint kuris laikraštis, bet tiktai atsakoma į puolimus bei priekaištus.

Kada musų lakunai kap. Darius ir Girėnas ryžosi skristi į Lietuvą, jų sumanymui pritarė beveik visa Amerikos lietuvių spauda. Tik komunistai nuolat pajuokdavo abudu lakunus ir pačią skridimo idėją. Be to, "Naujienos" ir "Keleivis" ne kartą neigiamai atsiliepė apie Dariaus ir Girėno žygį. Dėl to tokių laikraščių skaitytojai negalėjo gausiai savo aukomis paremti skridimą.

Bet visai nesuprantama "Naujienų" taktika. Šis dienraštis, lakunams dar tebesant Chicagoje, net kelis kartus neigiamai rašė apie šį žygį ir ne kartą kėlė klausimą, kur bus nudėti skridimui aukoti pinigai, jei skridimas neįvyktų. Dar ir dabar daugelis čikagiečių komiteto nariams primena pagarsėjusią 1932 m. rudenį įdėtą "Naujienų" žinia (apie vieną Dariaus ir Girėno nusileidimą) su antrašte "PAKILO KAIP SAKALAI — NUTUPE KAIP VABALAI". Šiam dienrašty palankus straipsniai buvo tik pačių lakunų atsišaukimai ir komiteto sekr. P. Jurgėlos raštai. Tik prieš patį išskridimą "N-os" dėdavo žinutes apie lakunų pasirengimą skristi ir išleido lakunams skirtą leidinį, kuris, be abejonės, davė pelno (ne skridimo fondui). Šiaipjau **"N-os iš savo pusės neragino visuomenės aukoti skridimui,** tuo tarpu, kai "Draugas", "Dirva — Liaudies Tribuna", "Vienybė" ir kt. gana dažnai ir iš savo pusės paragindavo remti lakunų žygį ir reikšdavo jiems geriausių linkėjimų. Lakunus savo redakciniuose straipsniuose "N-os" kelis kartus atsiminė tik po liudnos liepos mėn. 17 dienos. Kodėl "N-os" taip elgėsi lakunų atžvilgiu, čia nenagrinėsime. Kap. Darius sakydavo, kad čia atsiliepia 1926 m. gruodžio 17 d. įvykis Lietuvoje. Betgi lakunas Girėnas yra tarnavęs "N-nų" spaustuvėje. Rodos, nors šis faktas turėjo sukelti "N-se" daugiau simpatijos lakunams.

Tiek to. Mes negalime peikti vieną ar kitą laikraštį, kodel per mažai rėmė skridimo reikalus. Tai yra atskirų redaktorių jausmo dalykas. Čia konstatuojame tik faktą.

Bet vis delto sunku suprasti toks keistas "N-nų" elgesys. Juk "N-oms" labai artimi buvo veinas iš fondo globėjų ir vienas skridimo rėm. komiteto narys, kuris buvo oficialus "N-nų" atstovas (tik, deja, labai retai lankėsi komiteto posėdžiuose). Tuo budu "N-os" turėjo geriausių progų per šiuos asmenis reikšti ko didžiausios iniciatyvos ir ko uoliausiai veikti skridimo reikalams. Tačiau tie atstovai minėtose įstaigose tuo nepasižymėjo. Čia vėl nemanom jų peikti — gal jie laiko neturėdavo ar gal buvo kitokia priežastis. Tik primenam, kad **"N-os" per tuos savo atstovus turėjo gražiausios progos daug pasidarbuoti skridimui, parodyti iniciatyvą ir daug sumanymų iškelti.**

"N-os" tik lakunams žuvus ėmė rodyti tokį nepaprastą "susirupinimą" lakunais. **Jei "N-os" taip užjaučia tą tragediją, tai kodel gi ankščiau neužjautė lakunų reikalų ir rupesčių, kada lakunams taip truko pinigų?** Buvo daug laiko ir progų parodyti nuoširdų pritarimą sunkiai vykdomam aukų rinkimo darbui. Galima buvo daug agitacinių straipsnių parašyti. Ypač "N-nų" vedamieji straipsniai galėjo buti net labai naudingi. Tačiau "N-nos" to nedarė, pasyviai laikėsi. Betgi lakunams žuvus šis laikraštis tapo net labai aktyvus — tik, deja, savo kaltinimais kitų. Dabar, rodos, reikėtų tik apraudoti lakunų žuvimas ir ragint visuomenę dėti aukas tų didvyrių paminklui. Bet vietoj to "N-os" ėmė tiktai kalitnti visus: girdi, lakunai žuvo tai del Lietuvos valdžios kaltės, tai del Lietuvos atstovų bei konsulų kaltės ir, pagaliau, del musų komiteto ir fondo globėjų kaltės. Galų gale, š. m. rugp. 16 d. nr. 192 "N-nos" tvirtina straipsny "Svarbioji lakunų žuvimo priežastis":

> Svarbioji tragedijos priežastis greičiausiai tai "Transatlantinio Skridimo Komiteto Čikagoj" apsileidimas. **Jis didžiausias kaltininkas** (k-to pabraukta). Štai del ko: šio komiteto tikslas ir pareiga buvo tinkamai suorganizuoti ir sukelti lėšų fondą ir priruošti lėktuvą skridimui. Ar Čikagos komitetas tai padarė? Ne. Pirmiausia, jis nesugebėjo sukelti lėšų fondą. Tas darbas jiems nesisekė. Jie nepatraukė minios, neįtikino visuomenės ir pagaliau net kai kurie komiteto nariai buvo abejučiai lakunų skridimui. Skaitant jo pranešimus, atrodė sausas cifrų pabrėžimas, formalisto biurokrato atliekamas. Todel nenuostabu, kad visuomenė nepilnai tikėjo į lakunų pasiryžimą, o ypač kada jie lukuriavo New Yorke.

Atrodo, kad ir pats tų eilučių autorius netikėjo lakunų pasiryžimu ir pats nebuvo skridimo rėmėjas. Savo tikrąją pavardę paslėpęs (S. S.), jis drįsta taip nerimtai kritikuoti ir pulti komitetą. Argi lakunų atsišaukimai ir k-to sekretoriaus straipsniai neįtikino visuomenės ir paties S. S.? Bet labai daug pasako sakinys: "Todel nenuostabu, kad visuomenė nepilnai tikėjo į lakunų pasiryžimą, o ypač kada jie lukuriavo New Yorke". "N-nų" redakcija savo pastabos ar atskiros nuomonės čia nedėjo; taigi, atrodo, kad ir "N-nų" redakcija "nepilnai tikėjo į lakunų pasiryžimą". Nieko nepadarysi. Komitetas kitaip ir geriau "įtikinti" nesugebėjo. Bet **užtat buvo įtikinta ta patriotiškoji Amerikos lietuvių visuomenė, kuri sudėjo lakunų žygiui apie 8300 dolerių!**

Bet kur šis "patriotas" S. S. buvo ankščiau? kodel jis pirma nekritikavo visų komiteto darbų ir sumanymų, kuriuos komitetas skelbdavo visuomenei ir vykdydavo, pasitikėdamas visuomenės pritarimu ir palankumu pačiai idėjai? Bet S. S. rodo, kad žinojo visus k-to narius ir kiekvieno darbus. Jeigu jis dedasi tokiu patriotu ir rodo išmintį, kaip komitetas turėjo veikti ir kaip nereikėjo veikti, tai kam slepiasi ir kodel savo pamokymų nedavė prieš lakunų išskridimą? **Dabar tokie pamokymai ir kritika nereikalinga; tokia kritika dabar yra demagogiška. Ir pagaliau nepasakoma, ką ir kaip komitetas turėjo veikti.** Taipgi, tokia kritika yra visai nerimta, bet "N-os" mielai deda tokius straipsnius be savo pastabų ir tuo budu ima atsakomybę už tokiųs nesąmoningus kaltinimus.

Komitetas buvo visuomenės atstovų sudarytas. **Kap. Dariaus prašomas, Lietuvos konsulas A. Kalvaitis 1932 m. liepos m. 13 d. sušaukė įvairių srovių veikėjus ir organizacijų atstovus pasitarti. Iš kelių dešimčių kviestųjų asmenų atvyko vos 18.** Kap. Darius paaiškino susirinkimo tikslą, įtikino sumanyto skridimo galimumu ir prašė paramos, kad jo ir Girėno pirktas lėktuvas butų galima pritaikinti tolimam skridimui. **Buvo nutarta kas nors veikti ir todel buvo išrinkti skridimo rėmėjų komitetas iš 11 asmenų. Tie visi asmenys buvo parinkti iš įvairių srovių (demokratiškai): iš katalikų, tautininkų, sandariečių ir socialistų atstovų.** Kai kurie asmenys buvo išrinkai net ir ne iš susirinkimo dalyvių (pav., kun. H. Vaičiunas, adv. K. Gugis ir kt.), kad tik butų žymesni visų visuomeninių grupių atstovai. Taigi minėtos visuomeninės grupės buvo patenkintos ir laikė tą darbą esant teisėtu. **Net ir "N-nos" ankščiau nerašė, kad fondas ir komitetas neteisėtai sudaryta. Tai** kam dabar (po laiko) pulti fondo globėjus ir komitetą. **Buvo ištisi metai laiko kritikuoti šias įstaigas ir duoti joms pamokymus ir nurodymus, kaip butų galima greičiau ir daugiau aukų surinkti. Bet "N-nos" tada nemokė.**

Fondo globėjai globėjo fondą, o skridimo rėmėjų komitetas tik vedė propagandą ir kitais budais rėmė skridimą. Fondas ir musų komitetas veikė skyrium. Tad komitetas neskelbė to fondo apyskaitų — tai darė fondo globėjai. oTdel komitetui negalima prikišti koks nors biurokratiškumas. Komitetas buvo ne skirtas, bet išrinktas ir veikė, kiek išmanė ir kiek pati visuomenė pritarė skridimui. Komiteto narių ir fondo globėjų darbas buvo neapmokamas; kiekvienas dirbo, kiek galėjo. Tik gaila, kad savo veiklumą rodė ne visi asmenys, kurie sutiko buti renkami į k-tą. Bet daugiausia sumanymų iškeldavo ir daugiausia dirbdavo patys lakunai, kurie geriausiai jautė skridimo reikalus ir jo trukumus. **Komitetas nekaltas, kad visuomenė ir pačios "N-nos" per šaltai žiurėjo į lakunų pasiryžimą. Komitetas surengė Liet. Aviacijos Šventę (kurios skelbimas "N-oms" buvo apmokėtas k-to pinigais), išleido skridimo rėmėjų ženklelius, juos platino, surengė keletą bankietų, ragino kitas kolonijas sudaryti skridimo rėmėjų komitetus ir remti skridimą ir tt. Kad tas milžiniškas darbas butų sekmingesnis ir kad plačioji visuomenė galėtų geriau susipažinti su komiteto darbais bei sumanymais ir ateitų komitetui į talką, musų komitetas 1933 m. sausio 13 d. Liet. Auditorijoje šaukė draugijų atstovų ir visuomenės susirinkimą. Atsilankė vos keliolika asmenų! Net abu naujieniečiai fonde ir komitete neatsilankė. Ar buvo tame susirinkime pats S. S.? Nežinia, kodel į tą susirinkimą neatėjo nei vienas "N-nų" redaktorius arba reporteris, nei patriotiškoji "N-nų" skaitytojų armija. Nežinia, kodel ten nepasirodė visi dabartiniai kritikai — mokytojai, kurie dabar taip uoliai rašo "N-se" komitetą šmeižiančius ir kaltinančius straipsnius.** Komitetas butų su džiausgmu priėmęs ir S. S., ir "N-nų" redaktorių, ir visų kitų asmenų patarimus ir kitoką pagalbą lakunams, kurie buvo pasiryžę įvykdyti didelį žygį lietuvių tautos garbei. Visi, kam nors kiek rupėjo skridimas, galėjo laisvai ateiti į tą sus-mą **be jokio įžangos mokesčio** ir suteikti įvairių naudingų patarimų ar pamokymų, arba patį komitetą kritikuoti. **Nežinia, kur gi tada buvo visi "N-nų" redaktoriai, reporteriai ir tie uoliųs "N-nų" bendradarbiai, kurie dabar rodo savo uolumą, "išmintį", "patriotiškumą" ir ypač didelį gailestingumą del lakunų žuvimo?**

Tada naujienieiai, matyti, dar vis netikėjo, kad Darius ir Girėnas tikrai skris, ir gal manė, kad šie lakunai jau pakankamai "pasipinigavo"?! Jei šiandien taip labai brangina lakunų žygį, tai naujieniečiai galėjo sudėti ar parinkti aukų ir nupirkti "LITUANIKAI" motorą ir propelerį, ar gazolino, ar alyvos, ar radioaparatą, ar parašiutus ar kitokius prietaisus, kuriuos šiandien rekomdenduoja lakunams. Tai butų buvęs tikrai patriotiškas "N-nų" vadų ir jų šalininkų darbas, kurį ir lakunai ir visuomenė butų aukštai įvertinę ir net ant lėktuvo įrašę. Tai butų buvęs geriausias pavyzdys visuomenei, kaip reikia įvertinti Dariaus-Girėno pasiryžimas! Bet žinoma, **lengviau kritikuoti, negu ir kitus mokyti, kokis geras darbas pačiam įvykdyti.**

Tad jei komitetas buvo apsileidęs", tai naujieniečiai — kritikai buvo dešimteriopai apsileidę. Butų įdomu žinoti, ar jie visi buvo Dariaus — Girėno skridimo rėmėjai.

Baigdamas, S. S. rašė:

> Sudėjus šiuos visus Chicagos "Transatlantinio Skridimo Komiteto" apsileidimus į vieną kruvą, susidaro didžiausia spraga ir didžiausias smugis transatltniniam skridimui ir tuo pačiu, be abejo, bus viena iš svarbiųjų priežasčių žuvimo musų didvyrių (k-to pabraukta). Komitetas apsiėmė dideliai atsakomingą darbą, bet jo neatliko. Tokiam darbui tinkami žmonės turėjo buti parinkti, energingi, veiklus, įtakingi, o netaip kokiai tuščiai vietai lyg su kumščiu užkišti. Išskyrus tik porą asmenų, kurie tikrai nuoširdžiai dirbo ir prakaitavo, kad skridimą realizuoti, kiti nei piršto nepajudino. Kai kukurie nariai minimo komiteto yra žinoma, nėra pratarę jokios prakalbėlės, jokio paraginimo kitiems prisidėti prie lakunų skridimo, bet komitete tupėjo, tykodami nenupelnytos garbės laurų įgyti.

Pabrauktieji žodžiai tvirtina, kad fondo globėjai ir musų komitetas yra žmogžudžiai: nužudė Darių ir Girėną?! "N-nos" skelbia kriminalinį nusikaltimą ir teisia už jį! Tad ir "N-nų" atstovai yra "tos žmogžudybės dalyviai". Jei taip, tai neaišku, ar "N-nų" redaktoriai galvojo apie tai, ką rašo.

Komitetas ir fondas sunkiomis sąlygomis veikė ištisus metus ir savo veikime dėka parupino "Lituanikai" naują motorą ir pritaikė jį tolimam skridimui. Kaip žinome, ji perskrido Atlan-

NRA KLAUSIMAI IR ATSAKYMAI

DARBO VALANDOS MOTORŲ INDUSTRIJOJ

Klausimas — Kiek valandų į savaitę darbininkai turi dirbti motorų industrijoj po NRA? Kokios minimumo algos?

Atsakymas — Automobilių industrijos "kodeksas" įsteigia 35 valandų savaitę, bet augštos produkcijos laikuose darbininkai gali dirbti ilgiaus, bet ne daugiaus šešias dienas arba 48 valandas. 35 valandos bus rokuojamos del pilno laiko per kurį "kodeksas" priimtas.

Minimumo algos rata yra 43 centai į valandą miestuose turint 500,000 gyventojų ir nuo 40 iki 41½ centų į valandą mažesniuose miestuose. Mokiniai besimokinant amatą gaus nemažiaus 87½% minimumu algos ir jų pilnas skaitlius netur viršyti 5% viso fabriko darbininkų skaitliaus.

LAIKINIAI DARBININKAI

Klausimas — Kaip NRA "kodeksas" liečia darbininkus, kurie nepilną laiką dirbą?

Atsakymas — Jiems reikia mokėti pro-ratinę algą nemažiaus minimumo algos.

GAZOLINŲ STOČIŲ DARBININKAI

Klausimas — Dirbu prie gazalino stoties nuo 6 val. ryto iki 6 val. vakaro, ir mane paliuosuoja nuo darbo tik kas antrą sekmadienį. Man moka $10. į savaitę neskaitant žmonių dovanas. Kaip tas "kodeksas" mano atsitikimą permainys?

Atsakymas — Gazolino stočių tarnai, prie gazolinų ir aliejaus stočių, papuola po "aliejaus kodeksu" kuris pavelina 40 valandų darbo į savaitę, mažiausia alga $15.00 į savaitę.

RESTARANŲ DARBININKAI

Klausimas — Suprantu, kad restarano savininkas privers darbininkus užsimokėti už jų valgį. Ar tam bus paskirta viena suma? Taipgi praneškite ar žmonių paliktos dovanos prieskaitytos prie minimumo algos tarnaitėms?

Atsakymas — Darbdavys privalo mokėti tarnaitėms nemažiaus 28 centus į valandą ir ji turi dirbti tik 48 valandas į savaitę. Dovanos nepriskaitytos prie algos. Kaslink numušimo pinigų del valgio, kurį valgį pristato darbdavys, tai jis gali reikalauti tik $.25 už vieną pavalgymą ir netur but daugiaus kaip $3.00 į savaitę. Restaranų "kodeksas" aprupina numušimą nuo algos už valgius tik atsitikimuose kuomet savininkai reikalavo užmokestį už valgius prieš liepos 1 d., 1933 m.

PROFESIJONALAI PALIUOSUOTI

Klausimas — Ar įvairųs "kodeksai" įima profesijonalus vyrus, kaip "internes" ligonbučiuose, inžinierius, architektus, ofiso viršininkus, ir etc.?

Atsakymas — Profesijonalai vyrai ir viršininkai gaunant daugiaus kaip $35. per savaitę nepapuola po industrijališkų kodeksų kaslink darbo valandų.

VIENS VYRAS KRAUTUVĖS SAVININKAS

Klausimas — Aš dirbu savo krautuvėje, vienų vienas, tik kartais mano žmona man pagelbsti. Ar aš galiu gauti "mėlyną erelį".

Atsakymas — Taip gali gauti.

ŠITAS LAUŽO KODEKSĄ

Klausimas — Aš samdau du vyrus, kurie gauna $80 į mėnesį. Prisilaikyti prie "kodekso" kaslink valandų, turiu pasamdyti trečią vyrą. Jeigu aš visiems trims mokėsiu algą iš $15.00 į savaitę ar tas mane apdengs?

Atsakymas — Tai yra griežtas laužymas "kodekso", nes "kodeksas" aprupina, kad algos tų, kurie gauna daugiaus kaip reikalautą minimumą nebus numuštos, nors jų valandos ir butų numuštos.

NIRA IR NRA

Klausimas — Ar "NIRA" ir NRA" reiškia vieną ir tą patį dalyką, ir ką tos raidės reiškia?

Atsakymas — "NIRA" yra sutrumpinimas National Industrial Recovery Act. "NRA" yra pirmutinės raidės National Recovery Administration.

VIRŠLAIKIS

Klausimas — Jeigu darbininkas savo noru dirba viršum paskirto laiko, ar darbdavys tą gali pavelinti neperžengiant "kodekso"?

Atsakymas — NRA neremia viršlaikį, bando daugiaus darbininkų pasamdyti sutrumpinant valandas dirbančių.

40 VALANDŲ Į TRIS DIENAS

Klausimas — Esu vežiotoju ir dirbu net 6 dienas per savaitę, iš viso 40 valandų. Vedėjas musų trokų kompanijos ketina permainyti tą į tris dienas iš 40 valandų. Ar tas legališka po NRA?

Atsakymas — Toks nusistatymas laikytas išsisukimo iš "kodekso".

PARDAVĖJAI KAIPO UŽVEIZDĖJAI

Klausimas — Ar krautuvė turi teisę permainyti pardavėjus (salesmen) į menažierius, kad jie dirbtų ilgesnį laiką už tą pačią algą?

Atsakymas — Tas nėr galima ir apie tokius atsitikimus reikia tuoj pranešti Bureau of Complaints vietinio NRA ofiso.

VALANDOS IR ALGOS DARBININKAMS

Klausimas — Kokios valandos ir minimumo alga darbininkams po NRA dideliuose miestuose?

Atsakymas —Keturiasdešimts valandų yra darbo savaitė darbininkams, ir alga yra $15. mažiausia. — FLIS

SVEIKATOS SKYRIUS

Šį skyrių tvarko ir prižiuri
AMERIKOS LIETUVIŲ DAKTARŲ DRAUGIJA
Rašo Dr. G. Bložis

BAKTERIJŲ VEIKMĖ

(Tęsinys)

Be staphyloccaccus ir striptoccaccus yra ir daugiau bakterijų burnoje, kurios atakuoja enamilį ir sudaro puvėsius, bet šios nėra tokios stiprios ir nepridaro tiek daug žalos dantims.

Bakterijų skaičius burnoje. Miligramas (tai yra tukstantinė gramo dalis) yra mažiausia dalis, kurią galima ant svarstyklių sverti. Aiškesniam supratimui paimsime gabalėlį popieros, kuri turės vieną aštuntą dalį keturkampio colio. Jis sveria vieną miligramą. Dabar parinkime asmenį, kuris užlaiko labai švariai savo dantis ir burną, paimkime mes nuo jo dantų, ypatingai apie smegenis, tik ką susiformavusių nešvarumų vieną miligramą ir tam miligrame mes rasime nemažiau, kaip šešis milijonus bakterijų. Na, o kuomet mes paimsime tokio asmens, kuris nevalo savo dantų per savaitę, mėnesį, arba metus, tuomet rasime bakterijų pasidauginusių net iki šešių šimtų milijonų arba ir daugiau. Tuomet visai jau nebereikia mums stebėtis, kad dantys skauda, kraujas bėga iš smegenų ir gauname karštį smegenyse. O kas kaltas delto? Niekas kitas, kaip tik žmogaus apsileidimas.

Kuno pasipriešinimas bakterijai. Kaip jau aukščiau minėjau, bakterija yra randama visur ir visuomet. Ypatingai staphylocaccus gali gimti arba rastis visur ir visuomet ant žmogaus kuno. Bet bakterija nepadaro žalos arba nepagimdo šunvočių, kuomet kunas yra sveikas, nenuvargęs, neperdrėkstas ir veikia normališkai. Kuno pasipriešinimas bakterijai priklauso nuo dviejų dalykų: gaivumo arba normališko kuno veikimo ir švarumo, kuris sumažina bakterijų skaitlių. Tai dar ne viskas, kad kunas yra užlaikomas švariai. Reikia kuną užlaikyti švariai, kad jis visuomet galėtų pasipriešinti bakterijoms. Sekančių taisyklių prisilaikant, kuną galima palaikyti dideliame pasipriešinime bakterijoms:

1. Kai gerai suformuoti kaulai ir dantys, reikia vartoti rupų šviežią, švarų ir sveiką maistą ir gerai jį sukramtyti.

2. Reikia vartoti taisyklišką "bruščiuką," šepetuką dantims ir smegenims valyti.

3. Nekąsti siulo, nekramtyti riešutų, nes spaudžiama spėka pasilieka tarp dviejų dantų — apatinio ir viršutinio — ir tas nepaprastas spaudimas nejaučiami pertraukia plonus raumenis, kurie surakina dantis tarp kaulų; nepalikt maisto tarp dantų. Geriau pavartot šepetuką, bet atsargiai, kad neužgauti smegenų.

4. Geras pailsis ir prie atviro lango miegot, kad gaut užtektinai tyro oro.

Švarumas yra geriausias vaistas dantims. Pirmiau jau buvau rašęs kaip valyti dantis. Bet manau, kad nebus per daug atkartoti keletą žodžių apie tai. Šepetuku bružavimas visai maža naudą tesuteikia mums. Pavartotas metodiškai šepetukas suteikia daugiau naudos, negu kokie vaistai. Taipgi neprivalo pamiršti, kuomet reikia dantis valyti: po kiekvieno valgio, atsikėlus ir einant gulti.

(Bus daugiau)

---

to vandenyną ir žuvo jau netoli tikslo. Žuvimo priežastis dar galutinai neišaiškinta, ir **komitetas visai nekaltas del tos nelaimės, kuri ištiko netoli lenkų-vokiečių pasienio. Jei "Lituanica" taip toli nuskrido dargi nepalankiam orui esant, tai ji, be abejonės, buvo tinkamai parengta.** Bet komitetas nėra aviacijos ekspertai; apie technišką lėktuvo parengimą gali spręsti ne "N-nu" kritikai, kurie aviacijoje nieko nenusimano, bet tikri aviacijos mechanikai ir inžinieriai kurie ir darė įvairius bandymus su "Lituanika". Pagaliau **lakunai, išskridę iš Chicagos, nieko daugiau nereikalavo iš musų komiteto ir neprašė kokios nors pagalbos.** Tuo budu, "Lituanikai" išskridus iš Chicagos, pasibaigė musų k-to atsakomybė.

Dar gerai, kad nors "porą asmenų nuoširdžiai dirbo ir prakaitavo". Paprastai gyvenime taip ir buna, kad įvairiuose komitetuose ar komisijose dirba keli asmenys už visus. Tad **jei ne visi komiteto nariai buvo energingi, veiklus ir įtakingi, tai gal tas priekaištas taikomas ir naujieniečių atstovams fonde ir komitete. Jei taip, tai "apsileidę" nariai turėjo buti "N-nų" štabo pakeisti įtakingesniais ir energingesniais asmenimis.!** Tai bent naujieniečiai butų ramus ir butų galėję rodyti kitiems pavyzdį arba paskiau pasigirti, kad "taip, o ne kitaip reikia dirbti"!

Žinoma, ne visi komiteto nariai buvo vienodai darbštus. Bet čia ne k-to kaltė; jis negalėjo "pasirinkti tinkamus asmenis", nes pats buvo **išrinktas** to steigiamojo susirinkimo, kuriame dalyvavo susirupinusieji skridimu. Bet vis delto komitetas dirbo kiek galėjo ir kiek sąlygos leido; k-to surengta Aviacijos Šventė ir bankietai davė nemaža pelno. Taigi, musų komitetas parupina lakunams porą tukstančių dolerių — tai yra, daugiau, negu bet kuri kita Am. liet. kolonija.

Kiti komitetui daromi priekaištai atremti Lietuvos ministerio Balučio ir gen. kons. P. Žadeikio straipsniuose.

Pagaliau, "N-nos" dažnai reiškia pasigailėjimą, kad "tas pats komitetas pasiliko niekieno nerenkamas Dariaus ir Girėno paminklo statymo darbe". Lakunams žuvus, fondo globėjai ir skr. rėm. k-to nariai bendrame posėdy nutarė toliau veikti — pastatyti didvyriams paminklą ir dar kooptavo kelis naujus narius. Bet ir čia "N-nos" turi ypatingą privilegiją: turi 2 savo atstovus k-te ir 1 atstovą fonde. Tokios privilegijos dar negavo nė viena kita liet. redakcija. **Tad naujieniečiai vėl turi geros progos pasidarbuoti nors paminklo statymui. Neaišku, ko "N-nos" dar nepatenkintos.**

Dabar musų komitetan pakviesta dar 14 veikėjų ir visi Chicagos liet. laikraščių redaktoriai arba jų atstovai.

N-nos", kaip ir kiti laikraščiai, visada dėdavo k-to protokolus ir k-to, sekretoriaus raštus apie lakunus. Tik nežinia, kodel "N-nos" jau kelinta savaitė nededa sekr. raštų apie lakunus. Atrodo, kad "N-noms" nepatinka tokie protokolai, ar raštai, kur buna paminėta, kurie k-to nariai kokius naudingus darbus atlieka ir tuo labiau, kad tuos darbus atlieka ne naujieniečiai. Tai yra nerimtas šališkumas.

Reikia tikėtis, kad "N-nų" vadovybė pagal'au supras keistos savo taktikos kenksmingumą, ir, užuot kaltinus kitus, gal prisimins ir savo apsileidimą ir parodys daugiau nuoširdumo bei aktyvumo nors lakunų paminklo statymo vajuje. Komitetas tik tuo tikslu rašo šį pareiškimą ir to labai trokšta.

Atsakę į svarbesnius priekaištus, **lakunų paminklo statymo komiteto vardu kviečiame visų srovių vadus, veikėjus, redaktorius ir plačiąją visuomenę nuoširdžiai padėti komitetui sėkmingai ir greitai įvykdyti didį darbą: per metines lakunų žuvimo sukaktuves pastatyti Chicagoje didingą ir gražų paminklą Dariaus ir Girėno žygiui pagerbti ir įamžinti. Visi lietuviai prašomi į talką — į tą bendrą darbą! Komitetas ne savo garbei, bet lakunų žygio garbei dirba! O kas turi kokių naudingų sumanymų ar patarimų, prašome teikti juos komitetui — bet be pagiežos, be pavydo ir be piktos valios!** Dirbkime bendrai, o kritikuokime su meile ir ypač su noru padėti tam bendram darbui, bet ne kenkti.

Didelė Dariaus ir Girėno auka turi ne skaldyti Amerikos lietuvius, bet vieningai sutelkti visus į tautinę vienybę. Musų didvyriai pasiaukavo ne kuriai nors srovei, bet visai musų tautai. Amerikos lietuvių visuomenė turėtų rimčiau žiurėti į Dariaus — Girėno žygį ir tinkamai pagerbti jį.

Adv. R. Vasiliauskas, komiteto pirmininkas
P. Jurgėla, komiteto sekretorius

AR GALIM ABEJOTI DEL VILNIAUS ATVADAVIMO?

KAIP REIKIA VILNIŲ VADUOTI?

Sąmoningas lietuvis neabejoja apie sostinės Vilniaus atvadavimą. Kiekvienas pasauly žmogus, kuris pilnai atitinkamai žino rytų Lietuvos krašto praeitį, lietuvių istorines ir etnologines teises prie Vilniaus, nė kiek neabejoja, apie Lietuvos pavergtų kraštų atvadavimą. Vilnius ir visa rytų Lietuvos dalis lenkų okupuota amžių teisėmis Lietuvai priklauso. Istoriniai faktai ir ekonomiški interesai teikia vilties Lietuvai Vilnių atvaduoti. Visam pasauly politikos sferose opinija tebėra, kad Vilnius teisėtai yra lietuvių tautos sostinė, kad lenkų okupacija Lietuvos rytuose ne tiktai Lietuvai politiškai, ekonomiškai žalinga, bet pačiai Lenkijai naudos neteikia. Del Vilniaus okupavimo Lenkijos prestiža Pabaltijoj negali but gera ir lenkų įtaka negali amžinai but viešpataujant Pabaltijoje.

Panagrinėjus politiškus atspindžius del ekonomiškų santykių Pabaltės valstybių, matome kaip veidrody, kad Lenkija del Vilniaus okupacijos nukenčia politiškai ir ekonomiškai. Lenkijai žymiai daugiau naudos butų jei ji turėtų gerus santykius su Lietuva, nes tuomet Lenkijos industrijos gamybos produktai rastų nemažą rinką Lietuvoje ir kitose Pabaltės valstybėse; taipgi, glauduys santykiai Lenkijos su Lietuva duotų galimybę sudaryti Pabaltės valstybių sąjungą, kuriai Lenkija butų vadovė; reiškia, susikonsoliduotų visos šiauryčių Europos tautos, esančios tarpe Rusijos ir Vokietijos. Šita opinija tebėra pas anglus. Tą Lenkijos su Lietuva santykių svarbą supranta patys lenkai, bet jie budami išdidus ir apsvaigę savo imperializmo gobšumu, negali išsiblaivinti ir atitaisyti padarytus netaktus 1920 metais. Vienok, gyvenimo sąlygos okupuotoje Lietuvoje skurdingos. Rytų Lietuvos gyventojai gyvenanti po Lenkijos okupacija labiau ir labiau kas metai įsitikina, kad jų gyvenimo gerbuvis gludi Lietuvos valstybėje, o ne Lenkijos. Šitokia tendencija kyla pavergtame rytų Lietuvos krašte; ji auga ir plėtojasi. Šita tendencija artina rytų Lietuvą su sostine Vilnium prie nepriklausomos Lietuvos.

"Vilniaus Žodis" Nr. 13-tam rašo, kad lenkų spauda, ypač lenkų laikraščiai "Kurjer Warszawski" ir "Gazeta Warszawska", isteriškai dejuoja del padėties Vilniaus krašte, kur ukininkai gyvena nepakenčiamame skurde. "Kurjer Wilenski" nusiskundžia, kad Vilniaus kraštas labiausia suvargęs. Kaimo skurdas daugiausiai pastebimas Dysnos, Braslavo, Malodečno ir Švenčionių apskričiuose. Valstiečių padėtis mažai skirtingesnė nuo miestų gyventojų.

VILNIJA TURĖTŲ PASISEKIMĄ, JEI ĮEITŲ Į LIETUVOS RIBAS

Tačiau mes žinome, kad jei prie Rusijos netikusios santvarkos Vilnijos ukininkai ir miestiečiai rasdavo pragyvenimą ir nebuvo skolose paskendę, tai jei jie dabar butų nepriklausomos Lietuvos ribose, jų gyvenimas butų kur kas geresnis, nes jie gautų savo ukio pagerinimui ne tiktai agranomų patarmus ir pamokinimus, bet lengvesnėmis sąlygomis paskolas. Toliau, jų produktai Lietuvos rinkoje butų parduodami brangesne kaina, ypatingai grybai, uogos; girių medžių eksportas butų didesnis, butų uždarbių prie girių ir visokių lengvatų daugiau, tokiu budu, Vilnijos kaimų ir miestų gyventojų ekonominė padėtis butų kur kas geresnė.

Vilniui tapus Lietuvos sostine, Vilnijos kraštas taptų Lietuvos pasiturinčiam elementui eksplotacijos šaltiniu. Ne tiktai grybų, uogų ir girių medžių eksportui pramonė butų žymi, bet tenai butų steigiami stiklo ir kalkių išdirbimui fabrikai, nes ten randasi geriausia medega tokiems produktams. Vilnija, Druskininkai, Švenčionių krašte ežerai butu vasaros metu rezortai, kur tukstančiai iš visos Lietuvos žmonių suvžiuotų vasaroti, vietiniai gyventojai turėtų didelę sau naudą, nes jie tenai ant vietos parduotų savo atliekamą sviestą, surius, kiaušinius ir kitokio maisto produktus. Tad aišku, kad jųjų pajamos butų kelis kartus didesnės negu dabar, jųjų ekonominis gyvenims butų šimtą kartų geresnis negu dabar po lenkų okupacija. Lietuvos valstybė geriau sutvarkyta, ekonomiškiau valdoma, tatai Vilniečiai mažiau mokesčių valdžiai mokėtų negu dabar moka lenkų valdžiai. Daug ką butų galima nurodyti jų lengvatoms ir gerbuviui sudaryti, bet pakaks šitų kelių smulkių dalykėlių, kurie turi neginčinamai dideles prospektyvas Vilnijos ekonomiškam gerbuviui, jeigu ji butų nepriklausomoje Lietuvoje. Dabar gi Vilnija ir pats Vilniaus miestas ir kiti miesteliai yra Lenkijos užkampiu.

Dabar rytų Lietuvos turtai: žemė, namai pinga kas metą. Pramonė ir industrija bankrutina kartu su bankrutinančiais ukininkais. O jei Vilnius butų sostinė nepriklausomos Lietuvos, tai jame namai ir kiekviena pėda žemės butų brangesni negu dabar. Šie ekonominiai faktai tai svarbiausi dalykai ir geriausi įrodymai musų kovos del atvadavimo rytų Lietuvos. Šie faktai nė tik įtikinanti, bet tiesiog verčia rytų gyventojus, ne tiktai lietuvius, bet kitų tautų žmones, glaustis prie nepriklausomos Lietuvos. Turint šiuos faktus omeny, ar galima abejot Vilnių atvaduot?

PADVIGUBINKIM JĖGAS VILNIAUS IR PAVERGTŲ KRAŠTŲ ATVADAVIMUI

Mes žinome, kad Vilnių ir pavergtus kraštus mums parankiau vaduoti taikingu budu, negu, kad karo žygiais. Tatai padvigubinkime savo pajėgas Vilniaus ir pavergtų kraštų vadavimui. Sutelkime visas musų tautos moralines ir medžiagines jėgas į vieną organizuotą kuną ir veikimą; paremkime kapitalu savo akciją; perimkime bankrutuojamą žemę, pramonę, nejudinamąjį turtą į savo rankas. Kuomet šito tikslo atsieksime, tuomet lenkų okupacija bus bejėgė rytų Lietuvoje, tuomet Vilniaus krašto gyventojai drąsiau ir aktualiau stos į kovą — į musų tautos eiles ir pakels savo galingą balsą, kad pasaulis grąžintų jiems politišką ir ekonomišką laisvę, kad ji duotų jiems teisę prisijungti prie nepriklausomos Lietuvos.

Lenkai dabar dreba, nervuojasi del esamos jiems nepalankios politiškos tendencijos, kylančios iš ekonomiško bankruto, o kuomet mes perimsime iš bankrutuojamų dvarponių žemę, pramonę, lenkų kolonistus išsiųsime į Lenkiją, kuomet pramonėje pastatysime savo brolius lietuvius, kuomet žemę grąžinsime jiems, tada jie sukrus ir kovos už savo ateitį, tada prisiartins lenkų okupacijos ir imperializmo griuvimo valanda rytų Lietuvoje. Tik tada lenkai tarsis su Lietuva ir rupinsis gerų santykių išvystymu.

REMKIME VILNIŲ VADUOTI S-GĄ; REMKIM VILNIAUS GELEŽINĮ FONDĄ

Juk nepaslaptis, kad Vilniui Vaduoti Sąjunga, jos įsteigtas Vilniaus Geležinis Fondas, dabar yra sutraukęs jau didelę pajėgą nepriklausomoje Lietuvoje Vilniaus vadavimo darbams dirbti, jau turi sukėlus didelį kapitalą Vilniaus Geležiniam Fonde. Tas kapitalas bus panaudotas išpirkimui pavergtos Lietuvos, išvadavimui sostinės Vilniaus. Jei kas abejoja, kad VVS. gali atsiekti savo tikslą, lai pasiskaito lenkų laikraščius, kurie nors nenoromis, tačiau neiškenčia nepasakę kad šita organizacija vienyja lietuvių tautą ir jos moralines ir medžiagines pajėgas, kurias ji rengia nukreipti į okupuotą Lietuvą. Dabar jau Vilniuj išperkami namai ir dalinas pastumėjimas lietuvių į pramonę akredituojama VVS velkimu ir teikiamu kapitalo. Lenkijos imperialistai nebijo Lietuvos kardo, bet bijo lietuvių tautos organizuotos akcijos ir persimetimo kapitalo į rytų Lietuvą. Lenkai prieš pakėlimą kardo gali greitai šokti ir išmušt iš musų rankų, nes jie 20 kartų už mus skaitlingesni, geriau apsišarvavę; bet prieš musų organizuotą pajėgą, taikingai veikiančią, prieš musų kapitalą, penetruojant Vilnijoje, lenkai sukilti negali ir negalės. Šioje kovos metodoje gludi musų strategija. Tatai išnaudokime šitą kovos strategiją, sutraukime musų visuomenę prie Vilniui Vaduoti Sąjungos, sudėkime visus savo centus į Vilniaus Geležinį Fondą, tuomet sudarysime nepergalimą jėgą Vilniaus vadavimui.

Amerikos lietuviai privalo prisidėti prieš šitos kovos. VVS. skyriai privalo rastis kiekvienoje lietuvių kolonijoje. Kiekvienas Amerikos lietuvis, kuris gali aukauti dolerį į VGF., lai nesigaili. O kas negali aukauti dolerį, lai centais aukauja, lai darbu prisideda. Visa lietuvių tauta turi suvienyti savo pajėgas bendram Vilniaus vadavimui. Progas turime, reikia tiktai rimtos akcijos ir pasišventimo pavergto krašto vadavimo darbams. M. ČEKANAUSKAS

PARINKTINOS NAUJOS KNYGOS

Iš čia sužymėtų knygų, daugumoj jų yra užsilikę tik po keletą egzempliorių užtai patariam pasiskubint su užsakymais. Visas šiame kataloge Knygas parduodam 25 nuošimčiu žemiau pažymėtos jų kainos; tai yra, jei imsit už dolerį knygų, prisiųskit Mums 75c., o jei imtumet už $4. knygų, tai prisiųskit tris dolerius, ir t.t.

1) Lietuvių Tautos Istorija, parašė St. Matulaitis. Pusl. 260. Kaina $1.25
2) Gamtos Pasakos. Vertė A. Murkienė. Pu.. 126. Kaina 50c
3) Lietuvių Tauta Senovėje ir Šiandien, antras tomas. Parašė J. Šliupas, M. D. Pusl. 563. Kaina..... $2.00
4) Žemės Ukio Koperacija, išleido Žemės Ukio Departamentas. Pusl. 52. Kaina $1.00
5) Buhalterijos Vadovėlis, I dalis Elementarinis kursas komercijos mokykloms. Parašė J. Illgunas. Pusl. 184. Kaina $1.00
6) "Aušros" 40 Metų Sukaktuvių Minėjimo (1183 — 1923). Žvaigždės laida. Pusl. 265. Kaina $1.50
7) Kiškiai, penkios pasakos vaikams su paveikslais. Parupino Pr. Mašiotas. Piešiniai P. Kalpoko. Pusl. 20. Kaina 15c
8) Kišeninis Rusiškai-Lietuviškas Žodynėlis. Parašė A. Vėgėlis ir J. Strazdo. Pusl. 252. Kaina 80c
9) Bilologija arba Mokslas apie Gyvus Daiktus. Pagal Profesorių Nusbaumą. Sutaisė Šernas. Pusl. 147. Kaina 50c
10) Raktas pažinti augalams, kurie žydi vasarą ir rudenyje. Parašė J. Avižius. Pusl. 138. Kaina $1.00
11) Akyvi Apsireiškimai Sviete, ant kurių Žmonės nuolatai žiuri, bet jų gerai nesupranta. Su paveikslais išvertė A. Olszewski. Pusl. 79. Kaina 40c
12) Istorija Septynių Mokintojų. Išleidimas trečias. Pusl. 158. Kaina 60c
13) Mokslinčius Tvardauckas. Apysaka iš žmonių padavimų. Dalis pirma ir antra. Pusl. 174 Kaina 60c
14) Gamtos Pajiegos ir kaip iš jų Naudotis. Pusl. 238. Su paveikslais. Sutaisė Šernas. Kaina $1.50
15) "Moteris". Jos gyvenimo srytis ir jos paslaptįs. Su paveikslais. Parašė D-ras E. Zozanas. Pusl. 73. Kaina 50c
16) Paėjimas Organiško Svieto. Pagal Bittnerį. Sutaisė Šernas. Pusl. 137. Kaina 50c
17) Vyskupo M. Valančiaus Raštai. Antano Tretininko Pasakojimas. Naujas pataisytas išleidimas. Išleido J. Zavdzkis. Pusl. 112. Kaina 60c
18) Venerinės arba Slaptosios Ligos. Kaip nuo jų apsisaugoti. Parašė Dr. A. J. Karalius. Pusl. 12. Kaina 50c
19) Dailidė arba Patarmės Stalioriams Surinktos iš Geriausių naujųjų knygų Viršum 120 paišinių. Antano Dailidės antras spaudimas. Pusl. 91. Kaina $1.00
20) Jaunasis Dailidė. Staliams visokių baldų išdirbimo vadovėlis. Virš 200 paveikslų. Pusl. 94. Kaina $1.00
21) Kankintojai ir Kankintiniai už Mokslą. Išleista su pagelba Lietuvių Amerikoje. Parašė Kun. V. Dembskis. Pusl. 183. Kaina $1.25
22) Barbora Ubryka arba Klioštorius ir Jezuitai. Sulietuvino A. J. Karalius, M. D. Pusl. 118. Kaina 50c
23) Lietuvos Istorija. Antra praplatintoji Laida su penkiais Žemėlapiais. Parašė A. Alekna. Pusl. 235. Kaina $1.25
24) Lietuvių Tautos Istorija. Parašė St. Matulaitis Pusl 260. Kaina $125
25) Augalų Fiziologija. Parašė M. Stankevičius. Pusl. 134. Kaina 50c
26) Kaip Gyvena Augmenys. Pagal Lankevičių ir kitus. Sutaisė Šernas. Pusl. 129. Kaina 50c
27) Trumpa Senovės Istorija. Su paveikslais ir žemlapiais. Pusl. 305. Kaina $2.00
28) Gamtos Istorija I Knyga. I Gyvuliai, II Augmens. III Akmens ir Žemės. Vertė D-ras A. Bacevičia. Pusl. 209. Kaina $1.25
29) Kada ir Kokiu Budu Gali Svietas Kada Nors Pasibaigti? Išvertė J. Ilgaudas. Pusl. 135. Kaina $1.50
30) Dailės Milžinai, jų Gyvenimas ir Darbai. Vertė Ant. Ferd. Maksimovičius. Pusl. 251. Kaina $1.75
31) Senovės Istorija. Trečioji Laida. Vertė iš Rusų Kalbos K. Kepalas. Pusl. 226. Kaina $1.25
32) Dainų Atsiminimai iš Lietuvos Istorija. Parašė M. Biržiska. Pusl. 142. Kaina 60c
33) Dievo Galybė. Pasikalbėjimai ir paveikslėliai. Pačios bendrosios žinios iš Zoologijos, Botanikos, ir Geologjos. Pusl. 174. Kaina $1.25
34) Filosofijos Straipsniai. Parašė V. J. Burdikas. Pusl. 232. Kaina $1.25
35) Mano Patyrimai Didžiojoj Karėj 1918 ir 1919. Parašė Kun. J. F. Jonaitis, Kapelionas. Pusl. 64. Kaina 25c
36) Istorija Abelna. Dalis Pirma nuo Seniausių Laikų. Kinijos — 2800 m. per Kr. iki galutiniam išdalinimui imperijos Aleksandro Makedoniškojo 146 m. pr. Kr. Surašė D-ras A. Bacevičia. Pusl. 498. Kaina $2.25
37) Lotynų Kalbos Vadovėlis, I dalis. Parašė K. Jokantas. Pusl. 176. Kaina $3.50
38) Vaikų Skaitymėliai su Lietuvos Žemlapiu. Pusl. 259. Kaina 50c
39) Lietuvių Literaturos Istorija su Žymesniųjų Kurinių Turiniais. Parašė Mira. Pusl. 142. Kaina 80c
40) Lietuvos Istorija Pradedamosios Mokykloms Vadovėlis. Parašė Pranas. Pusl. 106. Kaina 50c
41) Poezijos ir Prozos Teorija. Vadovėlis vidurinėms mokykloms. Parašė St. Češunas. Pusl. 77. Kaina 50c
42) Lietuvių Kalbos Sintaksė. Parašė P. Klimas. Pusl. 51 Kaina .. 35c
43) Lietuvių Rašybos Vadovėlis. Ketvirtasis Leidimas. Išleido L. Gira. Pusl. 78. Kaina 50c
44) Pėdom Kristaus. Vertė S. Petrovas. Pusl. 176. Kaina 75c
45) Teisybės Pasakos. Sutaisė M. Šalčius. Pusl. 62. Kaina 25c
46) Patarlės ir Dainos. Pusl. 30. Kaina 20c
47) Po Priedanga Šventinybės. Istoriška apysaka iš Rymo Laikų. Parašė E. Posteris. Pusl. 100. Kaina 60c
48) Pasakėlės Vaikam su Paveikslais. Pusl. 56. Kaina 35c
49) Musų Istorijos Pradžiamokslis. Antrasis Leidimas. Pusl. 167 Kaina 90c
50) Komercijos Aritmetikos Vadovėlis. Parašė J. Ilgunas. Pusl. 314 Kaina $2.00
51) Mano Dovanėlė, 16 Pasakėlių. Parinko ir Perpasakojo Pranys Mašiotas. Piešinėliais Petras Kalpokas. Pusl. 22. Kaina 20c
52) St. Brašiškio Raštai. Jo Mokymo Naujieji Keliai ir 19 rankos Pavyzdžių. Pusl. 71. Kaina $1.00

Pinigus už knygas galit siųst Money Orderiais arba 2c krasaženkliais, arba ir kitaip. Visais knygų reikalais adresuokit šitaip:

AMERIKOS LIETUVIO KNYGYNĄ
14 VERNON ST. WORCESTER. MASS.

ŽINIOS IŠ LIETUVOS

PREKIŲ ŽENKLAI IR IŠRADIMAI LIETUVOJE

Prekių ženklų (Trade Mark) ir patentų registravimas Lietuvoje pagal įstatymus nėra privalomas. Veikiantieji įstatymai, tačiau, jei ženklai yra Lietuvoje įregistruoti, juos saugo. Šiuo žvilgsniu Lietuva eina lygiomis su kitomis valstybėmis, Pasirodo, kad išradimų ir prekių ženklų užregistruojama Lietuvoje kasmet vis po keletą šimtų. Pav. 1932 metais buvo užregistruota 51 išradimas, 1924 m. — 66 išradimai, 1927 m. — 74, 1928 m. — 72, 1929 m. — 91, 1930 m. — 108 išradimai.

Prekių ženklų iki šių metų yra įregistruota iš viso 3621, kurių 70% pristatė užsienis, o kitus — Lietuvos firmos. Prašymų įregistruoti ką nors kasmet gaunama apie 450 — 500, iš kurių buna 350 — 400 apsaugoti prekių ženklus, o apie 100 — išradimų reikalu. Už svetimo prekybos ženklo panaudojimą, kaip kitur, taip ir Lietuvoje, smarkiai baudžiama. Šiuo reikalu kasmet buna po keletą bylų. — **Tsb.**

KAINOS LIETUVOJE

Javų, maisto produktų, gyvulių ir šiaip įvairių daiktų kainos Lietuvoje nėra vienodos, tačiau didelio skirtumo tarp jų pastebėti negalima. Daugumoje atsitikimų kainos pareina nuo pasiulų ir pareikalavimų gausumo. Bendrai paėmus, jos vis tik yra žymiai žemesnės už bet kokias kainas pas artimiausius kaimynus ir toliau užsieny.

Javams šiemet neblogai užderėjo, jų kainos gerokai nukrito. Tuo tarpu rugių centneriui moka maždaug 8 litus, kviečių — 14 litų, avižų 9 litus, miežių — 8 litus, bulvių — 4 lt. 50 cnt. Paskutiniu laiku javų kainos nusistovėjo ir kai kur pradeda jau po truputį vėl kilti.

Gyvulių kainos maždaug šitokios: aukšto mėsingumo bulių gyvo svorio centneriui — 21 lt., mažesnio mėsingumo — 16 lt., riebių karvių gyvo svorio centneris — 18 lt., liesų karvių — 15 lt. Veršiukų gyvo svorio kilogramas 25 — 50 cnt., avių — 30 — 40 centų, penėtų kiaulių gyvo svorio centneris — 50 litų, šiaip mėsingų kiaulių — 45 litų.

Sviesto Lietuvos turguose galima gauti kilogramą už 2 lt. 50 ct., Kaune tenka mokėti po 3 lt. Kiaušiniai Kaune didesni po 10 centų, mažesni — po 8 centus; kitur maišyti kiaušiniai — po 7 — 9 centus. Agurkų kapa kaštuoja 40 — 50 centų, pamidorų kilogramas — 1 lt. 20 cnt., didelė kopusto galva — 20 — 30 cnt., obuolių kilogr. 60 cnt. — 1 lt., kriaušių — 1 — 1,50 lt.

Mėsos kainos nevienodos. Kaune krautuvėse jautienos mėsos klgr. 1,20 — 1,60 lt., avienos — 1,40 lt., Kiaulienos — 1,40 — 1,80 lt., rukytos dešros klgr. 2,0 — 4 lt., kumpio klgr. — 5 lt. Įvairios smulkios žuvies kilogramą galima gauti po 80 cnt., lydekų po 2 — 2,50 lt. Provincijoje maisto produktai yra žymiai pigesni, negu Kaune.

Gerų, sausų malkų nemaža vežimą Kaune galima gauti už 14 — 16 lt., prastesnių malkų vežimas 10 — 12 litų. Akmeninių anglių centneris kaštuja 3,50 — 4 litus.

Medžiagos drabužiams nėra labai aukštos. Vilnonės medžiagos kostumams, suknelėms, žiurint rušies, metrą galima gauti po 10 — 45 lit. Vietinio šilko metras kaštuoja 12 — 16 litų. Viršutiniai vyriški marškiniai parduodami po 7 — 10 litų. Skrybėlės po 15 — 20 lt. Moteriškos skrybėlaitės po 15 — 25 lt. Prastesnės medžiagos yra visai pigios, tik po kelius litus metras.

Žiemą maisto produktai ir šiaip daiktai, kurių kiekis yra susijęs su sezonu, truputį pabrangsta.

Brangesni negu kur kitur, Kaune ir kaikuriuose kitose Lietuvos vietose, yra butai. Kaune už trijų kambarių su patogumais butą miesto centre tenka mokėti 250 — 300 litų; tolimesniuose rajonuose — kiek pigiau. Tačiau ir butų kainos Kaune ir kituose Lietuvos miestuose nuolat krinta dėka gausiai statybai. Tikimasi po metų kitų butų krizį galutinai nugalėti ir tada jų kainos bus normalios. — **Tsb.**

LIETUVOS CIVILINĖ AVIACIJA

Aviacijai nepaprastai išsiplėtus ir įgaunant vis daugiau reikšmės, ją labiau susidomėta ir Lietuvoje. 1927 metais susidarė grupė žmonių (tarp kitų į ją įėjo gener. S. Žukauskas, gener. Nagevičius, pulk. Pundzevičius, pulk. Kalmantas, majoras Peseckas, majoras Pyragius, p. Balutis, a.a. Atlanto nugalėtojas Darius), kuri panoro skleisti aviacijos įdėją visuomenėje ir kurti Lietuvoje civilinę aviaciją. Tais pačiais metais buvo įsteigtas Lietuvos Aero Klubas.

Lietuvos Aero Klubas savo tikslu pastatė populiarizuoti ir visaip remti skraidymo mokslą Lietuvoje duoti galimumo platesnei visuomenei užsiimti aeronautika ir reguliuoti privatinių asmenų skraidymus Lietuvos teritorijoje. Tikslo besiekdamas, Aero Klubas pradėjo steigti skyrius visoje Lietuvoje ir varyti plačią aviacijos propagandą per spaudą, ruošdamas aviacijos dienas ir vartodamas visas kitas galimas priemones.

Kad duoti žmonėms galimybės pažinti aviaciją ir kad pramokinus valdyti lėktuvą, Lietuvos Aero Klubas jau pirmomis savo gyvenimo dienomis įsteigė civilinių lakunų kursus. Iš pradžių kursai buvo teoretiniai kurių klausė 74 klausytojai. Pasibaigus teoretiniams kursams, buvo sudaryti lakunų grupė, kuri leit. Mikėno vadovaujama, pradėjo mokintis skraidyti. Tada Aero Klubas turėjo jau savo lėktuvą, kuris tačiau 1931 metais sudužo. Tais pačiais metais Klubas pasiryžo įsigyti kitą lėktuvą, jau moderniską, ir įsigijo. Jį padirbdino Lietuvos Aviacijos dirbtuvėse. Tuo budu civilinių lakunų ruošimas buvo galimas toliau.

Civilinių lakunų vardą ligi šiol gavo jau keliasdešimts žmonių, jų tarpe ir dvi moterys.

Šiais metais Aero Klubas įsigijo už 28.000 litų dar vieną lėktuvą, kurio bandymas įvyko rugpiučio 29 dieną. Šis lėktuvas gali išvystyti greitumą ligi 200 kl. per valandą; į 2000 metrų aukštį pakyla per 14 minučių ir pakilimui bei nusileidimui reikalauja tik 100 metrų ploto. Tuo tarpu aviacijos dirbtuvėse statomas dar vienas klubui lėktuvas, jau ketvirtas.

Bepropaganduodamas skraidymą Aero Klubas pradėjo populiarizuoti ir planerizmą— skraidymą be-motoriniais lėktuvais. 1932 metais buvo padaryta tam tikslui 3 planeriai ir įsteigta Pažaislio smėlynuose, ties Kaunu, laikinoji skraidymo mokykla. Skraidymo mokslus ligi šiol baigė Lietuvoje taip pat kelios dešimtys žmonių. Vieta mokyklai Pažaisly pasirodė esanti nevisai tinkama. Todel ji šiais metais perkelta į Lietuvos pajurį, į garsiąsias Nidos kopas. Žinovų nuomone, ši vieta skraidymui yra geriausia visoje Lietuvoje. Skraidymo mokymas Nidoje varomas 6 planeriais. Mokyklai vadovauja skraidymo specialistas leit. Heidrikis, baigęs žinomąją Rasytės skraidyme mokyklą ir prieš porą savaičių pastatęs Lietuvos skraidymo rekordą, išbudamas ore 3 val. ir 9 min. Šiais metais skraidymo mokyklą lanko arti šimto žmonių.

Aviacijos idėja Lietuvos visuomenėje paplito jau gana plačiai. Vytauto Didžiojo Universitete yra jau skaitomas aviacijos kursas. Aero Klubas savo veikimą plečia toliau ir diena iš dieno randa vis naujus aviacijos mėgėjų burius. — **Tsb.**

LIETUVIŲ VERSLININKAI DIRBA

Atstačius Lietuvos valstybę, atsivėrė plačios lietuviškojo darbo sritys. Atsivėrė plati dirva ir lietuviškai prekybai bei pramonei. Tačiau šiomis galimybėmis lietuviškas tautinis elementas maža tepasinaudojo ir ekonominės šakos iki šiol valdyti dar nepajėgė. Visos gyvosios jėgos buvo nukreiptos į valstybės kurimą, o ne į ekonominio nepriklausomumo sudarymą. Prekyba, pramonė ir amatai ko ne ištisai pasiliko svetimtaučių rankose. Šitokia buklė, žinoma, negalėjo amžinai pasilikti. Lietuviai prekybininkai, pramonininkai ir amatininkai, matydami, kad svetimtaučiai ekonominiame gyvenime viską nusveria, pradėjo nerimti. Jų tarpe iškilo mintis, kad lietuviai atstatę nepriklausomą politinę Lietuvą savo krauju, turi sukurti ekonominę Lietuvą savo darbu. Vykdydami tą mintį, jie susimetė į organizaciją ir įsteigė Lietuvių prekybininkų, pramoninkų ir amatininkų sąjungą, paprastai vadinama lietuvių verslininkų sąjungos vardu.

Ši sąjunga iš pat pradžios pradėjo varyti propagandą, kad prekybą, pramonę ir amatus reikia paimti į savo rankas lietuviams, kad reikia lietuviams turėti reikalų tik su lietuviais ir t.t. Jų akcija iššaukė svetimtaučių verslininkų tarpe didelio sąjudžio, tačiau šių pastangos lietuvių verslininkų sąjunga diskredituoti nepavyko. Lietuvių Verslininkų sąjungą įsigalėjo. Dabar jis turi savo banką, leidžia savo laikraštį ir išlaiko prekybos mokyklą.

Šių metų spalio 7 — 8 dienomis verslininkų sąjunga šaukia Lietuvių Verslininkų Kongresą, kuriame dalyvaus ne tik sąjungos nariai,

NAUJOS ARMIJOS KAREIVIŲ KEPURĖ

Eilinis kareivis James L. Goode, iš Bolling field, nešioja naują kepurę kurią Karės departmentas suteikė Civilisko Miškų Konservacijos korpuso armijos kareiviams.

bet visi lietuviai, kurie verčiasi prekyba, pramone ar amatais. Tame kongrese bus aptarta daug verslininkus liečiančių reikalų ir bus apsvarstyta daug verslininkams svarbių klausimų. Per kongresą paaiškės tolimesnė lietuvių kova už savo teises pramonės, prekybos ir amatų srityse, bus nustatytos ateities veikimo gairės, kad šiame darbe butų pasiekta didesnio vieningumo.

Reikia pastebėti, kad verslininkų sąjungos darbe nemažą vaidmenį vaidina ir apsigyvenę Lietuvoje kai kurie Amerikos lietuviai.

TIKRAI LIETUVIŠKAS SENIS

Skuodo miestely, Mažeikių apskr., gyvena 66 metų amžiaus senis, kuriam nesenai iškrito vienas kruminis dantis ir jo vietoj pradėjo dygti naujas, truputį mažesnis už buvusįjį. Tai tikrai nuostabus senis. Nežiurint savo amžiaus, jis turi sveikutėlius, baltus dantis, kaip 20 metų jaunuolis, pats yra tvirtas ir niekad nesiskundžia jokiais negalavimais. — **Tsb.**

DERYBOS SU SOV. RUSIJA DEL MIŠKO IR KIAULIŲ

Prieš karą Klaipėdos uostas buvo visai menkas; jis daugiausiai verėsi Nemunu plukdomu Lietuvos ir Rusijos miško apdirbimu ir išvežimu į užsienius. Taip ir vadinosi "Medžio uostas" (Memeled Holz Hafen). Po karo, Lenkijai užgrobus mus Vilniją, miško plukdymas Nemunu sustojo. Klaipėdos uostas, tapęs Lietuvos uostu, labai pakilo, ištobulėjo. Sakysim, prieš karą Klaipėdoj buvo tiktai apie 20.000 gyventojų, o dabar yra jau apie 45.000. Kai prieš karą į uostą įplaukdavo 2,-000 tonų talpos laivas (didesni ir negalėjo įplaukti), tai visi klaipėdiškiai, bėgdavo žiurėti kaip į dyvą. O dabar, kada Lietuva uosto ištobulinimui bei pagilinimui įdėjo apie 25.000.000 litų, į Klaipėdą jau ateina ir įeina 18 ir 20.000 tonų talpos laivai. Bet miško apdirbimo įmonės — lentpiuvės darbo vistik mažai turėjo. Prieš porą metų buvo sudaryta su Sov. Rusija sutartis apdirbti Klaipėdoje rusų mišką. Per porą metų to miško buvo atvežta labai daug ir kai kuriomis dienomis ateidavo po 100 ir daugiau vagonų. Lietuvos gelžkeliai turėjo darbo ir pajamų, ir Klaipėdos lentpiuvės ėmė smarkiai dirbti, pareikalavusios apie 2000 darbininkų. Dabar su Sov. Rusija miško sutartis spalių 1 d. baigiasi, ir Rusija ją nenori atnaujinti. Sako, kad jiems per Klaipėdą vežt mišką neapsimoka, nes latviai brangiai ima už pervežimą per gabalėlį ties Daugpiliu Latvijos žemės (Lietuva kol lenkų tebėra okupuota Vilnija su Sov. Rusija nesirubežiuoja).

Netekus rusų miško apdirbimo, vėl tektų Klaipėdos lentpiuvėms užsidaryti ir daug darbininkų netektų darbo. Todel Lietuva nori sutartį atnaujinti. Klaipėdos lentpiuvių atstovai, su p. Ernestu Galvanausku (buv. ministeris pirmininkas), rugpiučio 29 išvyko į Maskvą deryboms del miško sutarties pratėsimo. Kalbama, kad esą vilties susitarti.

Kitos derybos eina Kaune apie Lietuvos kiaulių Sov. Rusijai pardavimą. Jau ne kartą Sov. Rusija pirko didesnes partijas kiaulių Lietuvoje. Anksčiau pirkdavo ir veždavo gyvas. Bet lietuviškos "buržuiškos" kiaulės, patekusios į komunistų šalį, nepakęsdavo jų maisto ir užlaikymo sąlygų, ir stipdavo kartais net nedavažiavusios į "kolchozus" (bendrus kolektyvinius ūkius). Nuo pernai jau pradėjo pirkti skerstas lašinines kiaules. Kiaulės "Maisto" skerdyklose paruošiamos ir vežami gatavi lašiniai. (Per 15 metų vargšai komunistai žemišką rojų bekurdami iki tol dasigyveno, kad į milžinišką, grynai žemės ukio kraštą, tenka vežti mažos Lietuvos lašinius).

Žadama pirkti apie 20.000 lašininių kiaulių. Derybos rodo, bus sekmingos ir netrukus baigtos. Kadangi dabar tarptautinė prekyba dėsniu "do ut des (Aš duodu, jeigu tu duosi), tai Sov. Rusija išlyginimui prekybos balanso turi daryti Lietuvoj didesnius užpirkimus, nes Lietuvoj Sov. Rusija parduoda gana daug žemės ukio mašinų, žibalo, benzino, druskos, cukraus, manufakturos ir kai kurių kitų pramonės gaminių (prekių). — **Tsb.**

KAIP ATRODO LIETUVOS LAISVĖS PASKOLA

Kuriantis nepriklausomai Lietuvos valstybei, krašto tvarkymai, o ypač gynimo reikalams reikėjo daug lėšų, o jų nebuvo. Todėl reikėjo ieškoti nepaprastų pajamų vis didėjančioms išlaidoms apmokėti.

Pradžioje pasiskolinta iš Vokiečių 110 milijonų markių, tačiau tų pinigų neužteko. Visa tai vertė Lietuvos vyriausybę ieškoti paramos Amerikos lietuvių tarpe.

Be įvairių rinkliavų, aukų ir fondų, amerikiečiai lietuviai suteikė Lietuvai ir gana stambią paskolą, pirkdami vadinamus "Lietuvos paskolos" lakštus. Lakštų pardavimo vajai davė iš viso pajamų 1.864.681,58 dolerių. Iš bendros pajamų sumos paskolos užtraukimui Amerikoje išleista 135,555 doleriai.

Nuo 1921 m. ligi 1932 m. kuponų termino paskolos palukanų po 5 procentus turėjo buti sumokėta 1.102.-558 doleriai, bet per tą laiką pristatyta kuponų ir apmokėta tik 959,979 doleriai; nepristatyta kuponų dar 143,579 dolerių sumai.

Lietuvos Laisvės paskola formaliai imant, pradžioje buvo valstybės užsienio skola, bet laikui bėgant pasikeitė dalinai į vidaus skolą. Apie trečdalis Laisvės paskolos bonų dabar jau yra Lietuvoje. Ligi paskolo termino, per 15 metų, už paskolą reikės sumokėti 1.-379.780 dolerių palukanų. Sudėjus paskolos ir palukanų sumas, gausime 3.227.-931 dol. 959.979 dol. palukanų jau sumokėti. Todel Lietuvos laisvės paskolai likviduoti reikia dar sumokėti 2.267.951 dolerių.. Paskolos išpirkimo terminas — 1935 metais.

Artėjant paskolos išpirkimo terminui, paskolos lakštų kursas žymiai pakilo. Buvo laikai, kad 100 dolerių paskolos bonai buvo pardavinėjami po 30 — 40 dolerių. Dabar jau mokama po 90 ir net 95 dolerius. — **Tsb.**

DARIŲ — GIRĖNĄ MATYS PO TUKSTANČIO METŲ

Dariaus ir Girėno kunai bus taip užbalzamuoti, kad jie negesdami galėsią išbuti tukstančius metų. Dabar lavonai yra gražiai sutvarkyti ir laikomi spirite. Balzamavimas Universiteto medicinos fakultete dar užtruksiąs keletą savaičių. Paskui amžinosios atminties Atlanto nugalėtojus, pakėlusius Lietuvos ir lietuvių vardą visame pasauly, stikliniuose karstuose (grabuose) galės ir visuomenė matyti, jiems specialiai Kauno kapinėse pastatytoje gražioje koplytėlėje. Visi šie darbai vykdomi valdžios parėdymu ir lėšomis.

ŽODYNĖLIS

GREIČIAUSIA IŠMOKSI ANGLIŠKĄ KALBĄ

Turėdamas kišeninį žodynėli, sutaisytą pagal geriausį kalbamokslinį budą be niekeno pagelbos išmoksi kalbėt, skaityt ir rašyt. Kaina $1.00

AMERIKOS LIETUVIS
14 Vernon Street
Worcester, Mass.

NAUJA MUZIKA

Iš Operetės "Lietuvaitės"
tinkama
Chorams, Solistams ir šiaip Muzikos Mėgėjams
Parašė J. STEPONAITIS, muziką pritaikė J. ŽILEVIČIUS
Čia sužymėta Visos Operetės "Lietuvaitė" Dainos:

1)—Užtraukim, Jaunime—
2)—Ramiai Miegok ——
3)—Vaikščioja ——
4)—Vėl Susirinkom ——
5)—Sveikas Drutas ——
6)—Kur Mano Panytėlė —
7)—Šokim, Šokim ——
8)—Sveiki, Druti ——

} .25

Chorai užsisakydami nemažiau 50 egz. kiekvienos dainos atskirai, parduosim po 5c egzempliorą. Muzikos formatas didelis, 9¼ x 12¼ colių. Jei choras iš čia sužymėtų gaidų pasirinks keletą ir prisiųs mums po 25c už kiekvieną egzempliorį, o paskui užsisakytų 50 kopijų, pinigai bus atskaityti prie velesniojo užsako. Kreipkitės:

A. L. Knygynas
14 Vernon St. Worcester, Mass.

Iš Naruševičiaus Raštų

Istorija apie vieną ligonį, kuris mirė, kelėsi iš numirusių ir atsikėlęs pasveiko.

Tulas ligonis per ilgus metus kankindavo savo šeimyną įvairiausiais budais ir pramanymais. Galų gale pareiškė, kad negyvas ir sustingo. Daktaras, kurį dienai išaušus pakviesta, rado pacientą ant lovos išsitiesusį, su užmerktomis akimis ir rankomis kryžnai ant krutinės sudėtomis.

— Ir ką-gi, kaip tamsta gyvuoji? — paklausė daktaras šypsojančiai.

— Kaip gyvuoju- — pakartojo hipokondrikas — ligonis silpnu balsu. — Kaip galima apie tai klausti numirėlį?

— Numirėlį? — paklausė daktaras nustebęs.

— Taip numirėlį, tiktai tamsta įsitikrink. Numiriau nakčia apie pirmą valandą.

Daktaras pačiupinėjo pulsą, išpalengvo palietė kaktą, lyg kad norėjo apie tai įsitikrinti. Pabaigoj tarė sopamu balsu.

— Tai teisybė, jau numiręs, reikia jį kuogreičiausiai palaidoti. Jonai! prisitartink. Tavo ponas jau negyvas; eik užsakyk karstą, bet ruimingą, nes tavo ponas buvo aukštas vyras, dabartiniam šiltam ore kuno gedimas veikiai prasideda.

Tarnas nubėgo ir netrukus grįžo su karstu. Paciento šeima pradėjo garsiai raudoti, vaduojanties daktaro nurodymais. Hipokondriką įdėta į karstą, o ant greitųjų pakviesti ir supažindinti su paslapčia graboriai, nunešė jį į kapines. Pakeliui sutiko kelis tam tikslui prikalbintus paciento pažįstamus.

— O ką, bėdinas Bliteris ar ištikrųjų numirė? — tarė vienas iš jų.

— Taip numirė pereitą naktį apie pirmą valandą — tarė daktaras, atsidusėjęs.

— Gaila, kad nenumirė prieš dvidešimts metų — pasakė kitas — tiktai gyveno savo namiškių kankynei ir nelaimei.

— Kas teisybė, tai ne melas — pasakė trečias — dabar turi tai, ką užsitarnavo.

— Niekšas asilas! —burbtelėjo numirėlis, neramiai pasisukęs.

— Džiaugiuosi, kad mes jį, pagaliau, nustojome; visas miestas laikosi mano nuomonės — tarė velei kitas — kvailys buvo tiktai nenaudingu čia pasaulyje balastu.

Šito buvo jau perdaug musų numirėliui, pakilo, numetė antvožą nuo karsto ir iššoko, šaukdamas:

— Ką? ar aš esu kvailys? bereikalingas balastas? Palaukite, niekšingi latrai, aš jums či parodysiu, ant kokios padekos užsitarnavote!

Prieteliai tekini leidosi bėgti, o numirėlis juos vijosi, koliodamas ir keikdamas. Jį sušilusį ir išsiprakaitavusį namo atvesta. Hypokondrija be žymės išnyko, o taisyklinga dieta, fizinis judėjimas ir linksma draugystė suvis gražino sveikatą.

Tai mat, kokių prietikių tarp žmonių pasitaiko!

J. Naruševičius

Svajonės Gražios, Svajonės Meilios...

Svajonės gražios, svajonės meilios
Jausmus maloniai mano kutena
Ir jau nuo seno giliai sieloje
Drauge su manim ir jos gyvena.
Ne tik gyvena, bet ir keliauja
Drauge su manim į kožną vietą,
Visai nepaisant, ką ten sutiksiu:
Ar didį džiaugsmą, ar vargą kietą.
Jei sunkus vargas mane slopina,
Neleidžia sielai net pasilsėti,
Svajonės gražios, svajonės meilios
Manęs ne'pleidžia, paded' kentėti.
Jeigu pasaulis man nusišypso,
Švelniai palietęs džiaugsmu krutinę,
Tuomet džiaugiuosi saldžiai ne vienas,
Bet su svajone aš begaline.
Svajonės gražios, svajonės meilios
Kiekvienam žingsnyj mane daboja,
Kaip motinėlė mažą vaikelį,
Švelniai ant rankų supa, nešioja.
Ir aš džiaugiuosi joms atsidavęs,
Einu, kur mane svajonės veda,
Klausau, ką šnabžda giliai į sielą
Ir ką sutverti sieloje žada.
Visai į kitą šviesą pasaulį
Svajonės neša mane pagavę,
Jaučiuos persilpnas atsilaikyti —
Svajonių globai paduodu save.
Tegu sau plaukia, kur joms patinka
Į nepažįstamą kitą šalį,
Kur skaisti saulė aukščiau pakilus
Šviesiai žibėti pasaulyj gali.
Tegu ir mane su savim neša,
Kaip vėjas lengvą žemės dulkelę,
Tegu man leidžia jausmus išlieti —
Nupint jausmingą sielos dainelę.
Dainelę tokią, kokią svajonės
Ir niekas kitas negal nupinti,
Dainelę tokią, kuri visuomet
Lengviausiai sielą gal nuraminti. —

J. Naruševičius

Rusų Carų Sutruniję Kunai Suversti į Ažuolinius Grabus

Lenkų laikraštis "Ilustrovany Kurjer Codzienny" paskelbė pranešimą apie rusų carų grabų atidarymą, kurie sulig senais papročiais buvo palaidoti Petropavlovsko katedroje, karališkoje laidojimo vietoje. Grabų atidarymas įvyko po "Pomgolod" (badaujančių pagalbą(organizacijos vadovybė 1921 metais. Vienas žymus rusų politinės policijos narys apie tai parašė ir atsiuntė nekuriam Varšuvoje gyvenančiam rusui. Dalis to rašto turinio šitokia:

Aš apie tai rašau apimtas šitokio įspudžio, kurį niekados neužmiršiu. Sunkiosios mauzulėjaus (garbingų žmonų laidojimo kamara) durys atidarė ir prieš mus pasirodė carų sidabrinieji grabai, kuriuose gludi visa Rusijos istorija. Komisijos pirmininkas tuojau įsakė pradėti atidaryti paskiausiai palaidotojo Aleksandro trečiojo grabą. Įbalsamuotasis kunas yra gerai išsilaikęs. Caras ilsisi gausiai ordinais apseginėtoj generolo uniformoje. Jis yra tuojau iš sidabrinio grabo išsimamas ir į ažuolinį įdedamas. Jo visi papuošalai atimami ir nuo pirštų žiedai nusmaukiami. Komisijos sekretorius surašo visus atimtus daiktus. Tokie pat veiksmai daromi ir su Aleksandro 2 ir Nikalojaus I grabais.

Kada atidaromas Aleksandro I grabas, įvyksta nemažas nusistebėjimas, nes grabas yra tuščias. Pasirodo, jog legenda, pagal kurią caras visai nebuvęs Taganroge miręs bei iškilmingai palaidotas, o savo gyvenimo amžiaus galą praleidęs viename Sibirijos vienuolyne, gali buti teisybė. Labai įtemptas akimirksnis buvo, kada tapė caro Povilo grabo dangtis atkeliamas. Kunas, uniforma ir kiti daiktai buvo labai puikiai išsilaikę, bet pažvelgus į caro galvą, rodėsi lyg baisus sapnas. Vaško maskė, kuri apdengė karaliaus v e i d ą, buvo visiškai ištirpusi. Baisiai sužeistasis nužudytojo karaliaus veidas s u d a r ė baugingą įspudį. Paskubinama lavoną perdėti į ažuolinį garbą. Katerinos I grabe randama daug žemčiugų ir kitų papuošalų.

Komisija tada nueina prie paskutiniojo, Petro didžiojo grabo. Grabas stovi visai stačiai ir inžinieriai su jo atidarymu turi didelio vargo. Galiausiai dangtis pasiduoda gręžimo apartams ir atšoksta. Prieš musų jau įbaimytas akis stovi Petras Didysis, lyg jis gyvas butų. Jo kunas ir veidas rodo labai puikiai išsilaikęs. Didysis caras, kuris savo valdymo laike nemažai savo padonus įbaugindavo, atrodo ir dabar dar nejaukus. Kada jis perdėdamas į paprastąjį ąžuolinį grabą, pradeda jo kunas trupėti ir subyrėja į dulkes. Tuo grabu ir užsibaigė Rusų carų lavonų perkraustymas.

L. K. P.

"AMERIKOS LIETUVIO"

PIKNIKO PABAIGTUVĖS

— su —

Išlaimėjimais

— Įvyks —

Sekmadieny, Spalio - Oct. 1

Tuojau po pietų, visiems žinomoj vietoj

MAIRONIO PARKE

So. Quinsigamond Ave., Worcester-Shrewsbury, Mass

Šis piknikas bus labai smagus

GRIEŠ BLIUDŽIAUS BENAS - ORKESTRA

BUS IR KITOKIŲ PAMARGINIMŲ

Čia suvažiavę svečiai turės progą gražiai pasilinksmint, pavalgyt, skanių Endicott marketo kilbasų, atsigert traškaus Lietuviško alaus ir smagiai laiką praleist p r i e Juozo Bliudžiaus orkestros. O kas svarbiausia, tai — .

Išlaimėjimų Traukimas

Išlaimėjimų traukimas įvyks neatsižvelgiant ar tai lytų ar snigtų. Čia tiktai pakartojame pirmiau skelbtus Amerikos Lietuvy laimėjimus, kurie bus išlaimėti šiame piknike:

1-mas—R.C.A. Victor Radio, vertės	$24.75
2-ras—Stalinis Plunksnasetis, vertės	8.50
3-čias—Gintaro Karoliai, vertės	5.00
4-tas—Gintaro Plunksnakotis, vertės	2.50
5-tas—Gintaro Mot. Sagutė, vertės	2.00
6-tas—"Amerikos Lietuvis" metams, ...	1.50
7-tas—Raštinės Peilukas, ...	1.00

Todel kviečiame visus savo skaitytojus, kurie dar turit užsilikusių išlaimėjimo tikietukų, praplatint juos tarpe savųjų, o galus jų tuojau sugrąžint atgal (Amerikos Lietuvis, 14 Vernon St., Worcester, Mass.), taip, kad visi, kurie turi pasipirkę išlaimėjimo tikietukus, kad galėtų dalyvaut ir laimėt kiekvienam pripuolamą laimikį.

Visas likęs nuo šio pikniko pelnas yra skiriamas Amerikos Lietuvio palaikymui. Todel dar kartą varde Amerikos Lietuvio kviečiame visus lietuvius ir lietuvaites dalyvaut š i a m e paskutiniame vasarinio sezono piknike! Valio, visi lietuviai į "Amerikos Lietuvio" Pikniką!

M. Gustaitis

VILNIUJE

Smagu atsiminti auksinė senovė,
Kada viešpatavo didi Lietuva;
Smagu aplankyti garbinga vietovė,
Kurioj plevėsavo tautos vėliava.
Garsios pasiilgęs tėvų praeities,
Važiuoju į Vilnių. Tenai Gedimino
Pilis, Aušros Vartai — paguoda širdies!
Tiek kartų vaizduotę kilnojo, graudino...

Aure, minių minios kaip Vilija teka,
Klausaus viešumoj — nelietuviškai šneka!
Einu į bažnyčią — beg' rasiu teisybę?
Deja, tai endekų vieros karalybė.

Nei melstis, nei keikti! Pravirko blakstiena...
— Nurimk! — ašarota atsiliepė siena.

Vietos žinios

Šią Savaitę Didelės Iškilmės Worcestery Atidarant Naują Auditoriumą

Šią savaitę Worcestery yra nepaprastos iškilmės atidarant naują Memorialą Auditoriumą, pastatytą kaipo amžino atminties žuvusiems šio miesto jaunuoliams laike didžiosios karės. Šio naujo budinko tikslas yra pagerbt Worcesterio sunus ir dukteris, kurie pasiaukavo laike didžiosios karės. Iš 9,000 šio miesto piliečių, kurie stojo J. V. apginimui laike Didžiosios Karės, 355 jaunų vyrų paaukojo gyvybę ir todel šių didvyrių vardai yra įamžinti ir užrašyti šio auditoriumo sienose. Tarp šių didvyrių yra ir lietuvių vardai: Tamas Migauckas, Jonas Skliutas, Petras Tamulevičius, Juozas Valkauskas, Motiejus Kirus, Juozas Lukas ir Vincas Vaitkevičius.

AUDITORIUMAS PERDUOTAS MIESTUI FORMALIŠKAI

Rugsėjo 26-tą dieną, 8-tą valandą vakare, Memorialas buvo atidarytas dalyvaujant 4,000 žmonių, su įspudingomis iškilmėmis.

Protestonų kunigas, Dr. Vincent Tomlinson, "First Universalist" bažnyčios klebonas, pradėjo programą su malda. Paskui sugiedota Amerikos hymnas. Auditoriumo komisijos pirmininkas, Charles A. Allen, pasveikino visus dalyvius. Harry G. Stoddard buvo perstatytas kaipo programos vedėjas. Kalbėjo Massachusetts gubernatorius Ely. Kalbėjo kongresmanas Pehr G. Holmes. Auditoriumo pirmininkas Charles A. Allen, perdavė auditoriumo raktus majorui Mahoney, kurs varde miesto priėmė budinką. Clark universiteto prezidentas Atwood pasakė svarbiausią prakalbą "Malda Mirusių Atminimui", per kun. Edward J. Fitzgerald, P. R., Šv. Jono parapijos kleboną. Pabaigoje buvo iškilmės žuvusių kareivių pagerbimui, vadovaujant Worcesterio veteranams. Programa užsibaigė su Amerikos Hymnu, kurį visi kartu giedojo.

Trečiadienio vakare, akyvaizdoje 100,000 žiurėtojų, kariuomenės paradas perėjo Worcesterio didžiausią gatvę. Ėmė vieną valandą paradui pereit ir maršavimas buvo per Main, May gatvę iki Grove ir Salisbury gatvių. Šios dienos kariautojai, tie, kurie kariavo trijose karėse po Amerikos vėliava, taipgi pusiau militariškos organizacijos ir skyriai maršavo rodydami savo militariškas spėkas ir patriotizmą. Paradas buvo įvairus ir žmonės suteikė triukšmingus valiojimus. Vakare auditoriume buvo perstatytas veikalas "Journey's End".

Ketvirtadienį įvyko civiškas paradas, 5:30 valandą po-pietų. Vakare, 8:15 valandą įvyko koncertas. Programą išpildė 1,000 balsų choras ir orkestra iš 100 muzikantų.

Penktadienį, 2-trą valandą popietų, įvyks mokyklos vaikų programa, susidedanti iš dainų, muzikos, deklamacijų ir įvairių tautų šokių, taipgi ir lietuvių. Programa bus išpildyta auditoriume. Penktadienio vakare įvyks istoriškas perstatymas apie Worcesterio praeitį ir dabartinį laiką, vadovaujant Jessie Dell Lewis.

Susirinko Didelė Minia Pagerbti Žuvusius Lakunus

Kadangi sekmadienį, rugsėjo 24-tą, oras pasitaikė labai gražus, daug žmonių susirinko į Maironio Parką pagerbt žuvusius lakunus, kapitoną Darių ir lakuną Girėną. Maironio Parkas buvo papuoštas Lietuvos ir Amerikos vėliavomis. Veranda, kur sėdėjo kalbėtojai buvo taipgi papuošta vėliavomis ir vidury pakabintas paveikslas rodantis Darių ir Girėną su lėktuvu Lituanika, gi aplinkui paveisklą uždėtas juodos spalvos gedulo ženklas.

Svečiams apsidairius po parką, pastebėta, kad aviacijos dienos komitetas rupestingai surengė pagerbimą, nes visur buvo gera tvarka ir darbininkai paskirti kuotinkamesni. Po-pietų grajino J. Dirvelio orkestra pakol nebuvo laikas prakalboms, tai yra, ketvirtą valandą.

Aviacijos dienos komiteto pirmininkas, J. Janušionis, pasveikino visus susirinkusius, paaiškino šio suėjimo tikslą ir perstatė J. Emkų, kaipo programos vedėją. Vedėjas iš eilės perstatė sekančius kalbėtojus: miesto majorą J. C. Mahoney; adv. Praną Bublį, kongresmaną Pehr Holmes; senatorių J. Sullivan. Pabaigoje, J. Janušionis, smulkmeniškai ir vaizdingai papasakojo apie žuvusių lakunų atsilankymą į Worcesterį lygiai metą atgal. Tarpe kalbų, Aušrelės vyrų choras padainavo šiam parengimui pritaikytų dainų.

Darbuotojos pardavinėjo gražius abiejų lakunų su lėktuvu "Lituanica" paveikslus. Pelnas atlikęs nuo šių paveikslų bus skiriamas Dariaus-Girėno paminklui, kurs bus pastatytas Chicagoje. Daug žmonių pirko šiuos paveikslus, nes juos galima padėt rėmuose ir laikyti ilgai kaipo tinkamą šio neužmirštamo įvykio atmintį.

Aviacijos dienos komiteto susirinkimas įvyks antradienį, spalių 3-čią dieną, 8-tą valandą vakare, Lietuvių Kliubo žemutinėje svetainėje. Visi nariai butinai atsilankykite, nes bus svarbus susirinkimas. **Rep.**

Musų Skaitytojų Žiniai

Šiuomi norime prisiminť gerb. musų skaitytojams, Draugijoms ir Kliubams, kad Amerikos Lietuvio piknikas įvyksta šį sekmadienį, 1-mą spalio (Oct.). Ta gi, tie draugijų atstovai, kurie buvo išrinkti į pirmą Amerikos Lietuvio pikniką, yra kviečiami dalyvaut ir pagelbėt šiame, vasarinio sezono užbaigtuvių piknike. Galima užsiregistruot bile kada Amerikos Lietuvio raštinėje (14 Vernon gatvės).

Pirmutinis Amerikos Lietuvio piknikas buvo nepasekmingas iš priežasties lietaus. Todel dabar kviečiame visus lietuvius dalyvauti šiame, nes šiame piknike apart viško kito, įvyks traukimas išlaimėjimų neatsižvelgiant ar tai lytų ar snigtų.

Todel prašome visų musų skaitytojų, kurie dar turi nepridavę išlaimėjimo tikietukų galų, tuojau juos grąžint, kad atėjus išlaimėjimo dienai, kiekvienas jų butų savo vietoje — išlaimėjimų traukimo urnoje.

Amer. Lietuvio Adm.

Worcesterio Metinės Muzikos Iškilmės

Worcesterio Apskrities Muzikos Sąjunga pranešė, kad dar niekuomet nebuvo tiek daug bilietų išparduota metiniams koncertams kaip šįmet. Dar galima gaut vietas atskiriem koncertam pirmadienio, antradienio, ketvirtadienio ir šeštadienio vakarais, bet neliko jokių vietų artistų koncertui, penktadienio vakare. Aplikantų šimtai buvo apvilti. Dar galima gauti bilietus atskiriem koncertam Worcesterio Auditoriumo bilietų ofise. Metinės muzikos iškilmės prasideda pirmadienio vakare ir užsibaigia šeštadienio vakare su opera "Slaptingos Vestuvės".

Viktorija Grinevičienė Mirė

Vitkorija Aličiutė Grinevičienė, 45 metų, nuo 23 Houghton gatvės, mirė Miesto ligoninėje trečiadienio vakare. Ji palieka savo vyrą Mykolą; posunį Joną Grinevičių; podukras: Marijoną Pupkienę, seserį M. Feliciją iš Chicagos, Eleną, Julę ir Jeronimą Grinevičius; ir keturias seseris: J. Ališauskienę Worcestery, p. Laukaitienę Brazilijoj, Veroniką Buzalauskienę ir Oną Aličiutę, abidvi Lietuvoje. Ji priklausė prie šv. Petronėlės draugijos ir L.R.K.A. Susivienijimo. Laidotuvės įvyksta šeštadienio ryte, iš jos namų, 23 Houghton gatvės su iškilmingomis liudėsio mišiomis Šv. Kazimiero bažnyčioje, 9-tą valandą ryto. Bus palaidota Notre Dame kapinėse.

Kriaučių Piknikas

Sekmadienį, rugsėjo 24-tą, Lukošiaus ukyje, Henshaw gatvės, Leicester, Mass. įvyko Worcesterio siuvėjų gegužinė. Svečiai iš New Yorko, Worcesterio ir apielinkės miestelių skaitlingai ėmė dalyvumą. Visi, kurie tik atsilankė apturėjo linksmą laiką, nes gegužinės tik slas buvo ne pelno padarymui, bet pasilinksminimui. Grajino Zablecko ir Krikščiuno orkestros kartu.

Laike gegužinės darbavosi sekantieji veikėjai: M. Civilka, P. Račyla, p. Niedzveckas, V. Juozapavičius, p. Ulyda, P. Janulionis, Ignas Manasas, p. Manasienė, p. Mitrikienė.

Šis parengimas buvo surengvietinų kriaučių Igno Manaso ir M. Civilkos iniciatyva.

3.2 Alus Parduodamas Biauriose Aplinkybėse

Faktas, kad Worcestery 3.2 nuošimčių alus yra parduodamas labai blogose aplinkybėse, kadangi jau pasiekė Distrikto Teisininką Edwin G. Norman. Del ko atstovas Sawyer, kurs pranešė apie šitą padėtį, gal bus pašauktas prieš Valstijos Komisija, kuri tvarko alkoholiaus reikalą. Komisijai buvo pranešta, kad moterys, vyrai ir jaunos, tiktai 14-kos metų mergaitės, ištvirkauja ne tik Worcestery, bet ir kituose Mass. valstijos miestuose. Todel dabar, komisija ir policija didesniuose miestuose giliau ištirs apie šių pareiškimų teisingumą. Jau pačiame Worcestery, policija keliose vietose rado nelegališkos degtinės ir suėmė keletą asmenų už laužymą blaivybės įstatymo.

MODERNIŠKAM KEPIMUI

Reikalinga Moderniški Įtaisymai

Yra "HOTPOINT" ELEKTRINIS PEČIUS kiekvienai virtuvei — už kainą pritaikomą Jusų budžietui. — Į vietą seno pečiaus, dabar įdėk naują moderniską Automatišką Elektrinį Pečių.

Modernizuokit Virtuves — Kepkite Su Elektrika

THE WORCESTER ELECTRIC LIGHT COMPANY

11-15 Foster St. NEW ENGLAND POWER ASSOCIATION Tel. Dial 2-6771

Kalėdoms į Lietuvą

PER KLAIPĖDĄ

Kas nežino Kalėdų ir Naujų Metų Lietuvoj? — Tik tas kuris ten nebuvo. Kiek malonumo, kiek džiaugsmo! Kas gali išaiškinti koks džiaugsmas namiškiems, šventemis turėt Tamstą kaipo svečią. Tamsta jei myli džiaugtis, džiaukis su savais sykiu, ne tik švente, bet ir gražia Lietuvos gamta. Kalėdomis, džiaukis prisnigtais sniego pusnynais pasipuošusiais sniego šarmomis medžiais. Koki gražus vaizdai Kalėdoms Lietuvoj! Ten laukia kiekvieno parvykstant bakužė, pasipuošusi sniego marška, iš kurios išėjai svetur. Viduj sena motinėlė laukia: suneli, pargrįžk, dukrelė, pargrįžk! Laukia kiekvieno išskiestomis rankomis, parvykstant šventes praleisti.

Švedų Amerikos Linija, kiekvienais metais rengia speciales Kalėdoms Ekskursijas į Lietuvą. Šiemet pirmą ekskursija išplaukia populiariu S. S. Drottningholm, lapkričio 29, antra ekskursija išplaukia moderniško motorlaiviu Gripsholm, gruodžio 9, š. m.

Lietuviams Švedų Amerikos Linija, yra žinoma kaipo linija vežanti į Klaipėdos uostą. Keleiviai atvyke į Gothenburgą, pervežami į kitą Švedijos uostą Kalmar, čia gauna laivą S. S. Borgholm, kuris plaukia tiesiog į Klaipėdą. Lietuviams keleiviams duota gera proga pažinti gražiąją Švediją, važiuojant geležinkeliu iš vieno uosto į kitą.

Visais kelionės reikalais Tamsta aprupins bile vienas lietuvis, autorizuotas Švedų Amerikos Linijos agentas. Centralinė šios linijos raštinė yra adresu: Swedish American Line, 21 State Street, New York, N. Y. **Žinius**

Piknikas

Ekstra didelis paskutinis šios vasaros piknikas įvyks šį sekmedienį, 1-mą dieną spalio 1933 m. ant Lukošaus ukės Leicesteryje. Muzika gries nuo 12 valandos iki vėlumai. Prašome visų atsilankyti ir nesivėlyt, o visi busite patenkinti, seni ir jauni Worcesterio ir apielinkės lietuviai ir lietuvaitės. **Rengėjai**

Reikalingas Skelbimų Rinkėjas

Žmogus mokąs Lietuvių, anglų kalbą, turįs gabumus ir patyrimą versle, gali padaryt puikų pragyvenimą berenkant garsinimus. Del platesnių informacijų, kreipkitės Amerikos Lietuvio ofisan, 14 Vernon gatvės, Worcester, Mass.

PAŽVELK!

Šis Amerikos Lietuvio No. yra:

38 — 33

Palygink jį su šios savaitės numeriu. Jei jusų numeris yra mažesnis arba tokis pat, tai yra ženklas, kad jau turi atsinaujint savo prenumeratą. Jei Amerikos Lietuvio skaitytojai nevilkintų savo prenumeratos pasinaujinimo, tai daug prisidėtų prie ekonomijos šiame depresijos mete. Todel prašome savo prenumeratą pasinaujint

Šiandien!

14 Vernon St., Worcester, Mass.

Krautuvė Išnuomavimui

Lietuvių Kliubo budinke, 12 Vernon gatvės išsinuomoja patogi krautuvė, lietuvių centre. Pigi randa. Gera vieta. Naudokitės proga tuojau. Kreipkitės pas **Kliubo gaspadorių J. Žukauską, 12 Vernon St., Worcester, Mass.** (39 — 42)

PERKAME

Lietuvos Laisvės Paskolos Bonus

Kreipkis

Amerikos Lietuvio Knygynas

Worcester, Mass. 14 Vernon St.

ALIEJAUS PEČIAI:

Fowler — Barstow

Florence

ir kiti kambario apšildymui Pečiukai

RADIO:

Majestic — Philco

Duoda nuolaidą ant syk užmokant, arba Lengvomis mokestimis

JOHN KERBEL

423 Grafton St. Shrewsbury, Mass.

Tel. 4-6983 or Shrewsbury 54

Parsiduoda

ANGLYS — ALIEJUS — MALKOS

Priimam užsakymus ir Pristatom į Namus

JONAS ČIRVINSKAS

340 Harding St., Worcester, Mass.

PARSIDUODA $850.000 vertės PIANAS už $150.00.; mokant ant syk, bus duodama nuolaida. Pianą galima grajyt dvejopai. Kreipkitės tuojau — Amerikos Lietuvis 14 Vernon St., Worcester, Mass.

Pasinaudokite MUSŲ PINIGŲ PATARNAVIMU

Ar Jus Turite Kokių Skolų Kurios Turi Buti Apmokėtos?

Ar Jum Reikia Drabužių Ar Anglų Žiemai?

Mes greitai duodam nuo $25 iki $300. ir mokėt visas Jusų skolas pagal musų Lengvą Mokėjimo Planą.

NEW METHOD LOANS

Leidimas 210

344 Main gatvės — Tel. 5-3181

Ben. Mendelsohn

ADVOKATAS

390 Main St. Room 931-932

Worcester, Mass.

Tel. 5-3865 Res. 2-4233

DR. TESSMER

DENTISTAS

kambarys 206 — 306 Main St.

Telefonas 3-7365

Viršuj Iver Johnson's Sportininkų Daiktų Krautuvės

Galandam Piautuvus, Peilius ir Žirkles

ECONOMY REPAIR SHOP

KALVIAI

Musų Speciališkumas Tai Raktai, Įvairiom Spynom ir Automobiliam

SULEIDŽIAM GELEŽIS

Kam. Lamartine ir Harding g-vių

Tel. 3-9294; Worcester

MESSIER'S DINER

Pabandykit Pas Mus Sykį Pavalgyt

49 Millbury Gatvės

ALUS

Vokiški Alųs ir Vynai

Cullen & Co.

Tel. Dial 4-7578

Gatavai Surišta Išsinešt

22 MADISON

Jurgis A. Arenta

(Lietuvis Automobilistas)

5 Carpenter St. — Worcester

Užlaiko automobilius del Vestuvių, Krikštynų ir Laidotuvių. Nuveža ir parveža į farmų Gužynes, Piknikus ir į kitus miestus. Patarnauja dienoj ir nakty už prieinamiausią kainą.

Tel. Dial 4-3923

Lietuvis Blekorius

Turi įsitaisęs visokias mašinas ir gali bile blėtės darbą padaryt arba sucinuot stogams šonines, padaryt vamzdžiams gventus įleist, prakiurusius daiktus užnitavot bei naujus padaryt. Darbą gvarantuoja jo ilgų metų patyrimas. Kreipkitės —

Klimas Česnulevičius

13 Whitney St.—Worcester, Mass.

PRANEŠIMAS

MAŽEIKOS ir JONAIČIO KIRPYKLA

Pagal N. R. A.

NAUJOS VALANDOS:

Šokiomis dienomis: nuo 8:30 val. ryto iki 6 val. vakare

Šeštadieniais: nuo 8:30 val. ryto iki 7:30 val. vakare

26 WARD ST. — WORCESTERY

Lietuviška Barbernė

174 Millbury gatvės

Kerpam plaukus dideliems, mažiems ir moterims. Visiems duodam pirmos rušies patarnavimą ir už maža kainą, pritaikyta darbininkams. Taipgi užlaikau gyduolių nuo pleskanų. Užprašom visus lietuvius atlankyt musų įstaigą.

Jurgis, Babonas, sav.

MOTIEJUS A. ČIVINSKAS

Vienintėlis Lietuvių Graborius Worcestery

Patarnauju laidotuvėm ir išrandavoju automobilius įvairiems reikalams už prieinamiausią kainą. O 25 mylių atstume nuo Worcesterio, susisiekimo reikaluose, patarnauju už dyką. Kreipkitės— Tel. 5-5828

340 HARDING STREET

STEINERT'S

Puikių Pianų Namas

Puikių Pianų Namas

SUGRĄŽINTI PO VASARINIO IŠNUOMAVIMO

RUDENINIS IŠPARDAVIMAS

Virš 50 Puikiausios Rušies Pianų

Sulyginus su kaina kiek reikalauta už tokius pianus, dar tokios aukštos vertės niekuomet nebuvo suteiktos per musų 73 metų muzikališkų instrumentų tarnystėje.

Ypatingai pažymėtina šįmet yra vartoti pianai žymių išdirbysčių, kurie buvo puikiuose namuose — dabar pakeisti už Duonuomavimo — visi už labai pigias kainas greitam pardavimui. Art ir Period Grand pianus — arba sugrąžinti po vasarinio iš- Taip kaip:

VOSE PLAYER — PIANAS, Kaip naujas ... $95

ARMSTRONG Mahogany Stačios formos $39

Pasirinkimas Dviejų "AUTOPIANO", Dvejopai Grajina — Kiekvienas $69

Naujos Anglijos Firmos Žemo Stiliaus Pianas—Puikus — Raudonmedžio $75

BRIGHAM — Stačio Stiliaus $19

FISHER PIANAS — Dvejopai Grajina — Raudonmedžio $50

JEWETT — Pataistytas — Raudonmedžio $95

MARSHALL-WENDALL AMPICO Atvaizduojantis Pianas — Atrodo ir grajina kaip naujas..... $195

"AEOLIAN PLAYER" —Naujas buvo $750, dabar tiktai $89

Pasirinkimas iš 4 WOODBURY Stačių Pianų—ąžuolinio medžio, kiekvienas $59

IR DAR DAUGIAU

Steinert Kompanijos Metiniai Rudeniniai Pianų Išpardavimai visuomet yra nepaprasti įvykiai ir turėtų but atskirti nuo paprastų "antros rankos pianų išpardavimų". Šie instrumentai yra visi puikiausios rušies ir visiškai sutvarkyti.

STEINERT'S — 308 Main Gatvės